PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 80 lir

Leto XXVII. Št. 109 (7897)

TRST, torek, 11. maja 1971

PO NEDELJSKEM SESTANKU BREZ ENOTNEGA STALIŠČA MINISTROV EGS

Nemška marka in nizozemski florint «nihajoča» švicarski frank in avstrijski šiling revalvirana

Resne posledice za razvoj evropske skupnosti zlasti glede enotne monetarne politike in kmetijstva - Jugoslovanska narodna banka uskladila tečaje

BRUSELJ, 10. — V nedeljo zjutraj se je končalo zasedanje šestih finančnih ministrov Evropske gospodarske skupnosti, ki so pooblastili one članice, ki to žele, da uvedejo nihajoči tečaj svojih valut. Dejansko je to pomenilo, da so morali pristati na nemške zahteve in da je prišlo do resne razpoke v ustvarjanju skupnosti glede teh bistvenih vprašanj: glede enotne evropske valute in enotnega tržišča s kmetijskimi pridelki.

Na osnovi tega sklepa je takoj prišlo do prvih ukrepov: Zapadna Nemčija in Nizozemska sta liberalizirali odnos dolarja do svojih valut, odnosno uvedla nihajoči tečaj, Belgija se še ni dokončno odločila, Francija in Italija pa vztrajata na stari pariteti. Istočasno pa je prišlo tudi do revalvacije švicarskega franka za 7 odstotkov in avstrijskega šilinga za 5 odstotkov.

Danes so v Nemčiji ponovno redno vršili operacije z dolarji in se je kmalu izkazalo, da se je vrednost dolarja v odnosu do marke znižala za 4 — 4,5 odstotka. Sklep o nihajočem tečaju marke je sinoči sprejela zvezna vlada po tem, ko je zato dobila privoljenje ostalih članic šesterice in na dolgi seji, ki ni bila povsem soglasna, čeprav so prevladali razlogi za tako resen ukrep.

Kancler Brandt je včeraj dejal, da je bila njihova dolžnost, da so nekaj naredili. Položaj je namreč postal nevzdržen, saj je v zadnjem razdobju prišlo do množičnega priliva ameriških dolarjev v nemške banke, tako da so dolarske rezerve Bundesbanke dosegle astronomsko številko 63 milijard mark, od katerih 8,5 milijarde samo v zadnjih treh mesecih in kar bi zadostovalo, da bi kupili celotni zlati zaklad spravljen v ameriški zakladnici Fort Knox. Posledica tega bega dolarjev proti marki bi bila v zvišanju cen za okrog 8 odstotkov in plač za okrog 11 odstotkov. Gre skratka za posledico umetnega tečaja med marko in dolarjem, ko je marka dejansko po kupni moči več vredna od dolarja, ki ga teži vojna v Vietnamu in špekulacijski posegi na tujih tržiščih. Seveda pa bodo posledice tega ukrepa za nemško gospodarstvo tudi negativne, saj pomenijo manjšo možnost izvoza, večje izdatke pri plačilni bilanci in še zlasti resne posledice na tržišču s kmetijskimi pridelki, za kar že govore o posebnih ukrepih, ki naj zaščitijo kmetovalce, kar pa je ponovno povezano s celotnim režimom EGS.

Švicarska vlada je po treh izrednih sejah sklenila, da prvič po 1936. letu spremeni pariteto švicarskega franka v odnosu na dolar za 7 odstotkov. Finančni minister Celio je ta ukrep umeteljil z naslednjimi razlogi: 1. treba je bilo preprečiti špekulacijski val, ki je prinesel preteklo sredo v uri in pol v švicarske banke 600 milijonov dolarjev in 2. ustaviti je treba resne inflacijske težnje, ki so se pojavile. V tej zvezi govore tudi o drugih ukrepih in zlasti o umetnem zaviranju gradbene dejavnosti.

Avstrijski finančni minister Andorsch pa je obrazložil novo pariteto in razloge za njo s tremi argumenti: 1. Preprečiti so morali mednarodno špekulacijo in da bi se val dolarjev, po revalvaciji švicarskega franka in nemške marke prelil v šilinge. 2. Ohraniti morajo stabilnost cen, saj je 42 odst. uvoza iz Nemčije. 3. Zaščititi avstrijsko tržišče z delom, ker bi zaradi višjih plač v Nemčiji prišlo do še zaostrenega odtoka delovne sile.

Iz Holandske poročajo, da je nihajoči florint zabeležil danes zvišanje za okrog 3 odstotke v primerjavi z dolarjem. Finančni minister Witteveen je izjavil, da po nemškem sklepu niso mogli narediti nič drugega in da njih gospodarstvo ne bi vzdržalo priliva tuje valute.

Belgijska vlada je izjavila, da ne bodo spremenili sedanje paritete belgijskega franka, danes pa se bo sestala belgijska vlada, ki bo govorila o možnosti nihajoče valute.

Iz Beograda poročajo, da je Jugoslovanska narodna banka sprejela ustrezne ukrepe, da uskladi dinar z novimi tečaji tujih valut. Banka je sporočila, da se je cena šilinga zvišala na 60,606 dinarja, švicarski frank pa na 367,647 dinarja, nemško marko in holandski florint pa bodo kvotirali po dnevnih tečajih. Istočasno je Jugoslovanska narodna banka tudi zagotovila jugoslovanskim hraniteljem vlog, da bodo izplačali ustrezne premije, kolikor bi prišlo do izgub pri depozitih.

ZAKLJUČENE PROSLAVE OBLETNICE OSVOBODITVE NA TRŽAŠKEM

V Samatorci odkrili spomenik padlemu učitelju Lojzetu Kokoravcu-Gorazdu

Velika udeležba odraslih in mladine na občuteni svečanosti - Proslava obletnice osvoboditve v Zgoniku

Prizor z nedeljske svečanosti na pokopališču v Samatorci

Letošnje proslave obletnice osvoboditve so se na Tržaškem zaključile v nedeljo z odkritjem spomenika padlemu partizanskemu učitelju Alojzu Kokoravcu - Gorazdu na pokopališču v Samatorci in s proslavo, ki jo je priredila v Zgoniku zgoniška občinska uprava. Svečanost v Samatorci bo vsem udeležencem ostala v lepem spominu, saj ni bila nekaj suhoparnega in uradnega, ali otožno obujanje spominov, ampak globoko občuten poudarek idealov narodnoosvobodilnega boja in iskrena počastitev spomina padlega ljudskega učitelja Kokoravca ter vseh drugih partizanskih učiteljev in učiteljic, ki so v hudih časih in razmerah prispevali svoj delež k obnovitvi slovenskega šolstva in pri tem žrtvovali svoje življenje. Nedeljska svečanost v Samatorci je potrdila, da naše ljudstvo ni na to pozabilo. Še nikoli ni bilo v tej čedni kraški vasici toliko ljudi. Na svečanost so prišli pokojnikovi domačini, vaščani iz vseh sosednih vasi, med njimi tudi Kokoravčevi bivši učenci, partizanski učitelji, bivši borci in aktivisti s podeželja in iz mesta, zlasti pa mnogo mladine, učencev iz raznih šol in domačih športnikov. Poleg župana Josipa Guština in vseh občinskih svetovalcev so bili navzoči generalni konzul SFRJ Boris Trampuž, konzul Drago Žvab, predsednik SKGZ Boris Race, šolski nadzornik Oskar Bole, nekateri didaktični in šolski ravnatelj.

Pri maši zadušnici se je župnik g. Prinčič spomnil pokojnega Kokoravca s toplim govorom. Svečanost na pokopališču se je začela, ko so se vrnili šoloobvezni otroci s kraja (približno 1 km od cerkvice), kjer so avgusta 1944 našli truplo padlega Kokoravca. Memorial Mire Bandi so namreč povezali z odkritjem spomenika Lojzetu Kokoravcu, kot lani s proslavo bazoviških žrtev. Skupine otrok iz Nabrežine, Doline, Bazovice, z Opčin, iz Trebč, Padriča in od Banov, skupina tabornikov RMV in posamezne skupine otrok iz drugih šol od Miljskih hribov do Štivana so s cvetjem ovenčale spominsko ploščo na kraju smrti, Drago Pahor pa je mladini spregovoril o veličini žrtev mladih partizanskih učiteljev. Priporočil jim je, naj to mesto obiskujejo ob raznih prilikah. Tudi mnogi odrasli so obiskali to mesto po odkritju spomenika na pokopališču.

Svečanost na pokopališču je odprl zgoniški župan, ki je v svojem kratkem nagovoru pripomnil, da je spomenik skromna oddolžitev in izraz velike hvaležnosti zvestemu sinu kraške zemlje in da smo si šole v svojem materinem jeziku pridobili sami. Izročil je sop rdečih nageljno vekipi Š K Kras, ki jih je ponesla na spominsko ploščo na kraju Kokoravčeve smrti, od tam pa je prinesla v žari zemljo na občinski spomenik padlim v Zgoniku.

Župan je nato odkril spomenik (kraška skala — ki jo je narava v stoletjih čudovito izoblikovala), pod katerim so vklesani verzi Miroslava Košute:

«Ljubezen in zvestoba v njem
sta vreli,
Ko ga je vrglo v gmajno krutih dni.
Obležal je — o brinjevka — pod streli.
Kar hotel je učiti, še uči.»

Tedaj so nastopili domači šolski otroci. Magda Škrk je recitirala «Bori», Walter Pipan se je v imenu vseh učencev zahvalil padlemu učitelju, Jordan Rebula je recitiral «Materi padlega partizana». V blagi tišini kraške narave — globoka zbranost in ginjenost — slišati je bilo le verze partizanskega pesnika, iz grmovja pa žvrgolenje ptic. Župan je položil ob spomenik lovorjev venec občine, za njim pa so položili vence partizanski učitelji, Zveza partizanov - Prosek, Š D Olimpija in Š K Kras, Zveza partizanov - Saležd, borci in aktivisti - Samatorca, vaška mladina iz Samatorce, Prosvetno društvo «Rdeča zvezda» sekcija KPI - Zgonik, Slovenska skupnost, Briščе in Bajta, Repnič in Zagrajec, Gabrovec, Saležd, Briščiki in Postaja, Zgonik in Koludrovica, Devinščina, Samatorca, šopek cvetja pa Sindikat slovenske šole in Prosvetno društvo «Slovan» iz Padriča. Med polaganjem vencev so otroci s cvetjem krasili spomenik.

Pevski zbor p. d. «Rdeča zvezda» je pod vodstvom pevovodje Stanka Obada zapel «Žrtvam», nato je govoril Drago Pahor, ki je kot partizanski šolski nadzornik dobro poznal učitelja Kokoravca.

Dejal je: «Sredi zasužnjene Evrope je med prvimi vstalo ljudstvo, mali slovenski narod, ki se je v Evropi uprl smrtni obsodbi. Štiri leta se je naše ljudstvo z nadčloveškimi silami in žrtvami borilo proti premočnemu sovražniku,

(Nadaljevanje na 2. strani)

VČERAJ DAN ŽALOVANJA V VSEJ JUGOSLAVIJI

Prerana smrt Milentija Popovića

Predsednik zvezne skupščine je bil star 58 let - Ginljive Titove besede na žalni svečanosti v Beogradu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 10. — Neusmiljena smrt je iz vrst jugoslovanskih revolucionarjev iztrgala še enega od prvoborcev jugoslovanske revolucije, enega najstarejših, enega najskromnejših borcev, enega najbolj zaslužnih članov, redkega človekoljubnega tovariša, revolucionarja, državnika, predsednika Zvezne skupščine Jugoslavije Milentija Popovića. Lahko bi rekli, da je enostavno izgorel v neprestanem revolucionarnem delu, ki se je pričelo v njegovih najmlajših letih, ko je kot študent beograjskega vseučilišča leta 1939 postal član Komunistične partije Jugoslavije, se nadaljevalo v narodnoosvobodilni borbi, kjer je opravljal razne visoke politične in vojaške dolžnosti, ter po vojni, ko je na najodgovornejših položajih v zvezni in republiški vladi in končno kot predsednik zvezne skupščine delal za dobrobit delovnega človeka in vsak dan žrtvoval samega sebe. Preslabo je bilo njegovo relativno mlado srce (rojen le bil 1913 leta), da bi vzdržalo napore, ki jih je od njega zahteval njegov um, njegova nezadržna volja, da aktivno sodeluje v najbolj napornih delih.

Naj omenimo samo, da je zadnje mesece, čeprav so mu njegovi najbližji svetovali, naj se varuje, kot predsednik ustavne komisije zvezne skupščine aktivno sodeloval pri pripravah bodočih ustavnih sprememb in istočasno poleg rednega odgovornega dela predsednika zvezne skupščine pripravljal pomembno poročilo o nadaljnjem razvoju samoupravnega družbeno - političnega sistema, ki ga je osebno podal na II. kongresu samoupravljavcev v Sarajevu neposredno pred smrtjo.

Kako je bil Milentije Popović ugledna osebnost, dokazuje že dejstvo, da je predsednik Tito, čim je zvedel za njegovo smrt, prekinil svoje potovanje po Bosni, se vrnil v Beograd in osebno s soprogo obiskal pokojnikovo soprogo in izrazil sožalje in da se je Tito osebno danes na žalni seji v zvezni skupščini z ganljivim govorom poslovil in zahvalil Milentiju Popoviću za njegov nesebičen, dragocen prispevek v revoluciji in borbi za osvoboditev in graditev Jugoslavije.

Poleg žalnih sej v vseh republiških skupščinah je bila danes dopoldne v veliki dvorani zvezne skupščine žalna seja, katere so se udeležili člani predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije, zveznega izvršnega sveta, predsedstva Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, Zveze sindikatov, Zveze združenja borcev narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije, poslanci zvezne skupščine, delegacije republik in pokrajin, Jugoslovanske ljudske armade, Zveze mladine, Konference za združeno aktivnost žena, delegacije iz njegovega rojstnega kraja Crne prave. Vidno ganjen je Tito dejal, da je Milentije Popović do zadnjega utripa svojega srca ostal na svojem delovnem mestu in dal svoj zadnji bogati prispevek sklepom II. kongresa samoupravljavcev in delavskemu razredu, kateremu je bil zvest vse svoje življenje. Kot velik revolucionar, čeprav zelo slabega zdravja, je Popović do zadnjega diha ostal na svojem borbenem položaju. Bil je res svetel primer lika komunista, njegovo plemenito osebnost so odlikovale najlepše človeške vrline: izredna skromnost, poštenost, iskreno prijateljstvo in občutljivost do človeka. Ime tovariša Milentije Popovića, je dejal Tito, bo zabeleženo v zgodovini naših narodov in našega revolucionarnega gibanja kot lik brezkompromisnega borca, komunista in državnika, ki je dal vse za vsestranski napredek naše skupnosti, za bratstvo in enotnost naših narodov, za razvoj samoupravnih odnosov in zmago socializma v Jugoslaviji.

Po komemorativni seji se je v hali zvezne skupščine, kjer so se v častni straži poleg odra menjavali zvezni poslanci, delegacije republik in pokrajin, zastopniki armade, novinarji in druge ugledne osebnosti, v tihem in ganljivem večernem mimohodu od pokojnika poslovilo več deset tisoč Beograjčanov, delavcev, študentov, pionirjev, dijakov, mater z otroci in starih borcev. Žalna svečanost se je nadaljevala na pokopališču, kjer so se pred upepelitvijo njegovih posmrtnih ostankov od Milentija Popovića z ganljivimi govori poslovili Mika Špiljak v imenu zvezne skupščine, Kiro Gligorov v imenu predsedstva ZKJ, Rodoljub Čolaković v imenu Združenja borcev Jugoslavije, Draža Marković v imenu skupščine Srbije, Branko Pešić v imenu mesta Beograd in Mijalko Todorović v imenu izvršnega biroja predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije. Vsi so v svojih govorih poleg izrednih državniških sposobnosti pokojnika poudarili njegov velik prispevek revoluciji, osvobodilni borbi, graditvi države, posebno pa še njegovo posebno skromnost, izredno človeško lastnost ter poudaril njegov velik prispevek bratstvu in e-

notnosti narodov Jugoslavije in razvoju samoupravljanja. V znak žalosti za pokojnim Milentijem Popovićem je zvezni izvršni svet proglasil današnji dan za dan splošne žalosti.

Na odru pok. Milentije Popovića so poleg venca, ki ga je osebno položil v zvezni skupščini predsednik Tito, bili tudi venci zvezne skupščine, CK Zveze komunistov Jugoslavije, zveznega izvršnega sveta, zvezne konference socialistične zveze, osrednjega sveta Zveze sindikatov, socialističnih republik in pokrajin, Jugoslovanske ljudske armade in mesta Beograda.

V dvorani krematorija so se od posmrtnih ostankov Milentija Popovića poleg soproge in ostalih članov družine poslovili najvišji zastopniki Zveze komunistov Zvezne skupščine, Zveznega izvršnega sveta, socialistične zveze, sindikata, mladine, Zveze borcev, številni generali in admirali, zastopniki družbeno - političnih organizacij, delegacije republik, pokrajin, mesta Beograda, njegovega rojstnega kraja, soborci in člani diplomatskega zbora.

BOŽO BOŽIČ

V ZVEZI Z ZAKONSKIM OSNUTKOM O REFORMI STANOVANJ

Zaostritev stališč o členu 26 med socialisti in demokristjani

Pertini je moral posredovati tudi glede postopka

RIM, 10. — Komisija za javna dela poslanske zbornice še vedno zaseda, saj ni prišlo do dokončnega sporazuma glede postopka o razpravi o zakonskem predlogu o reformi stanovanjske politike niti do sporazuma glede ključnega 26. člena, ki se nanaša na prodajo razlaščenih zemljišč zasebnikom. Položaj se je s tem občutno zaostril, o čemer je že govoril v nedeljo predsednik vlade Colombo, ki je obravnaval težave vladne koalicije. Očitno gre za zaostrovanje in najbrž niso brez utemeljitve govorice, da skuša desnica KD (morda pa tudi nekateri drugi krogi večinske stranke) doseči enobarvno vlado za razdobje, ko bo nekako ustavno premirje, ko ni mogoče razpustiti parlamenta v zvezi z volitvami predsednika republike.

Seja komisije poslanske zbornice za javna dela je najprej trajala komaj dobre tričetrt ure. Socialisti in demokristjani so obrazložili že znana stališča o spornem členu 26 ter so v bistvu predlagali, da bi komisija to vprašanje pustila odprto in da bi prepustili zbornici, da se izreče glede tega ključnega vprašanja.

Uprli pa so se komunisti, ki so ugotovili, da je takšna metoda dela v nasprotju z ustavnimi načeli, zakoni in s pravilnikom poslanske zbornice, saj so komisije ustanovljene prav zato, da dajo svoje mnenje: to je mnenje večine skupin, ki so zastopane v parlamentu in lahko manjšina pripravi svoje protipredloge in popravke. Na vsak način pa se vlada in njena kvalificirana večina ne sme izgovarjati glede tako bistvenega vprašanja na parlament in je njih dolžnost, da povedo, kaj hočejo. Zaradi tega so bili komunisti mnenja, da ni mogoče sprejeti dveh med seboj nasprotujočih si predlogov, ki jih predlagata KD in PSI.

Prišlo je do proceduralnega spora, za kar so zahtevali posredovanje predsednika poslanske zbornice Pertinija in na tej osnovi do daljšega sestanka načelnikov parlamentarnih skupin pri Pertiniju in nato do ponovne seje komisije za javna dela poslanske zbornice.

AMERIŠKI DRŽAVNI SEKRETAR JE POROČAL NIXONU O SVOJEM POTOVANJU

Rogersov «zmerni optimizem» po obisku na Bližnjem vzhodu

WASHINGTON, 10. — Ameriški državni sekretar William Rogers je poročal predsedniku Nixonu o rezultatih svojega obiska na Bližnjem vzhodu. O srečanju v Beli hiši še ni uradnih vesti, vendar je iz Rogersovih izjav ob povratku v Washington moč sklepati, da je bilo njegovo poročilo zmerno optimistično.

Šef ameriške diplomacije je ob vrnitvi iz Rima sinoči dejal, da so razlike med izraelskim in egiptovskim stališčem glede odprtja Sueškega prekopa «nekoliko zmanjšale» ter da obstajajo številne «stične točke», čeprav ni hotel tega obširneje pojasniti. Rogers je tudi izrazil, mnenje, da je bila odprta pot, ki bi, če bi jo primerno izkoristili, lahko privedla do pogajanj. Po drugi strani pa je dodal, da bo dokaj težko doseči začasni sporazum za odprtje kanala, kot tudi za globalno rešitev bližnjevzhodne krize. Svoj optimizem je Rogers opravičil predvsem z ugotovitvijo, da si obe strani iskreno želita mir ter skušata najti rešitev sporov. V tem prizadevanju pa hočejo ZDA odigrati svojo vlogo, je dejal Rogers.

Manjši optimizem pa je pokazal ob povratku s potovanja v Kairo podtajnik Josep Sisco, ki je včeraj obvestil egiptovske voditelje o poteku Rogersovih razgovorov v Izraelu. Ko se je na povratku iz Kaira ustavil za kratek čas v Londonu, je poudaril, da je bil njegov obisk zelo koristen, da pa obstajajo še velike težave, zaradi katerih ni pričakovati da bi v kratkem dosegli sporazum o Sueškem prekopu. Sisco je tudi napovedal, da se bodo stiki med Kairom in Washingtonom nadaljevali.

Po Siscovem obisku v egiptovski prestolnici, kjer se je štiri ure razgovarjal s predsednikom Sadatom, je zunanji minister ZAR Riad izrazil mnenje, da se položaj ni bistveno spremenil ter da je že samo Siscovo poročanje o izraelskem stališču pokazalo, da obstajajo še vedno zelo velike razlike. O teh razlikah je pričalo tudi današnje Sadatovo poročilo nacionalni skupščini: egiptovski predsednik je poudaril željo, da bi prišlo do ponovnega odprtja prekopa, vendar ni izključil možnosti ponovnega izbruha sovražnosti. O razgovorih z ameriškimi predstavniki je Sadat za zaprtimi vrati poročal tudi vladi in vodstvu Socialistične unije.

Podobno kot Sadat je v Izraelu storila predsednica vlade Golda Meir, ki je na vladni seji izrecno poudarila, da med razgovori z Američani ni Izrael sprejel nobene formalne obveze. Meirova je tudi naglasila, da bo vsakršno morebitno spremembo črt premirja moral odobriti parlament. Zunanji minister Aba Eban pa je v intervjuju na televiziji izrazil mnenje, da je sporazum med Egiptom in Izraelom možen, da pa do tega ne bo prišlo v doglednem času, ker so problemi, ki jih je še treba rešiti, izredno zapleteni. Eban je še posebno vztrajal pri pogojih, ki jih Izrael postavlja za odprtje prekopa, in v prvi vrsti jamstvih, da ne bo prišlo do ponovnega izbruha vojne in da egiptovske čete ne bodo zasedle položaje na vzhodnem bregu.

Glasnik OZN je danes sporočil, da bo posredovalec za Bližnji vzhod Gunnar Jarring prispel še ta teden v New York, kjer ga bo ameriška vlada obvestila o razvoju položaja po Rogersovem obisku v arabskih prestolnicah in v Izraelu. Jarring je trenutno v Moskvi, kjer vodi švedsko veleposlaništvo.

RIM, 10. — Ministrski predsednik je sprejel danes notranjega ministra Restiva, ki sta ga spremljala poveljnik policije prefekt Vicari in generalni poveljnik karabinjerjev gen. San Giorgio. Restivo je Colombu poročal o poteku preiskave v Palermu o umoru tamkajšnjega državnega pravdnika dr. Scaglioneja in njegovega šoferja Lo Russa.

PO IZJAVAH PREDSTAVNIKOV SLOVENSKIH SKUPNOSTI

Današnje štetje v Avstriji ni odločujoče za ugotavljanje Slovencev na Koroškem

Izjavi predsednikov Zveze slovenskih organizacij in mladinskih skupnosti

(Od našega posebnega poročevalca)

V zvezi z današnjim popisom avstrijskega, in še posebej koroškega prebivalstva, smo se obrnili na predstavnike slovenskih skupnosti na Koroškem ter jih zaprosili za njihovo mnenje o tem štetju. Žal se nam ni posrečilo, da bi dobili izjavo profesorja Vospernika za Slovenski svet, in sicer zaradi družinskega žalovanja. Posrečilo pa se nam je, da sta nam na postavljena vprašanja odgovorila dr. Franc Zwitter, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in predstavnik mladinskih organizacij.

Dr. Zwitter pravi v uvodu svoje izjave da so nasprotniki slovenstva na Koroškem vedno težili za tem, da bi na vsak način, z vplivom raznih organizacij in tudi s pritiskom oblasti, posebno ob ljudskih štetjih, skrčili kolikor mogoče število pripadnikov slovenske narodne skupnosti. V nadaljevanju svoje izjave je dr. Zwitter omenil tudi izjavo avstrijskega zveznega kancleria po kateri naj bi to štetje služilo za reševanje odprtih narodnostnih vprašanj. Zveza slovenskih organizacij na Koroškem odgovarja, da se tega štetja ne more smatrati za popisovanje narodne pripadnosti ali materinega jezika tevmeč samo za popisovanje tako imenovanega občevalnega jezika.

V nadaljevanju svoje izjave dr. Zwitter omenja dejstvo, da popisne tiskovine niso dvojezične. Zveza slovenskih organizacij na Koroškem pripomnja naslednje: «Mimo tega pomeni že dejstvo, da uradne tiskovine niso dvojezične, kršitev paragrafa 3 člena 7 državne pogodbe, kolikor velja mnenje pravnih znanstvenikov in poročevalcev v parlamentu ob ratifikaciji državne pogodbe da je to določilo neposredno izvršno. Ker pa je po dosedanji pravni praksi vprašanje sporno, «se Zveza slovenskih organizacij ni mogla pridružiti navodilu, ki so ga v zadnjih dneh dali številnim ljudem naši študentje».

Dr. Zwitter omenja nadalje v svoji izjavi vprašanje občevalnega jezika. To pot se je zgodilo, da je na ustreznem vzorcu popisne pole označena s kvadratom samo nemščina, medtem ko mora vsak prizadeti vpisati lastnoročno, ali s pomočjo uradnega števnega komisarja, da je slovenske narodnosti, ali pa da je «Windisch». V tej zvezi dr. Zwitter izjavlja naslednje: «To pomeni dejansko vplivanje in izrazito diskriminacijo, ker se istoveti jezik narodnostne in notranje državno zaščitene avtohtone narodne skupnosti z jezikom sleherne dvojezične nemške osebe, tudi take, ki nima avstrijskega državljanstva. Izgovor, da je to zaradi tega, ker bodo popis, oziroma odgovore na tiskovinah izkoriščene s kompjuterjem ne drži, ker imajo po drugi strani navedene na tiskovinah vse veroizpovedi, tudi take, katerih pripadnikov je v Avstriji veliko manj kakor koroških Slovencev. Zaradi tega je upravičen sum, da pri občevalnem jeziku samo zaradi tega niso uporabili iste oblike, ker se niso upali uradno uvesti poleg slovenščine tudi «Windisch» in na ta način laže manipulirajo potom številnih komisarjev izid ljudskega štetja».

Končno so s tem, da je mogoče izpolnjevati tiskovine samo s svinčnikom in je radiranje mogoče in celo dopustno, dopustili manipolacijam odprta vsa vrata.

VLADIMIR KENDA

(Nadaljevanje na 6. strani)

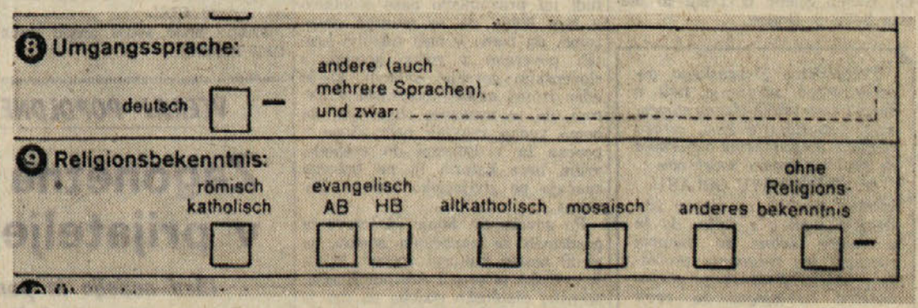

V Avstriji bo danes splošno ljudsko štetje. V ta namen so oblasti posredovale prebivalstvu formularje, ki so pisani izključno v nemščini, čeprav gre v nekaterih krajih Koroške za izrazito slovenska področja. Zanimivo je, da so avstrijske oblasti dopustile možnost, da koroški državljan poleg praktično obveznega prekrižanja kvadrata znanja nemščine pripiše lastnoročno, da je Slovenec, «Windischar», ali kaj podobnega. Za veroizpovedi pa so našli pod enim samim kvadratom znanja nemščine, kar sedem kvadratov, ki jih Heimatdienstov kompjuter utegne požreti: slovenščine seveda ne

DANES na športni strani

Irska — Italija 1:2

Težavna zmaga Italijanov na Irskem. «Azzurri» so si priborili obe točki predvsem z večjo izkušenostjo.

V. Nemčija — SFRJ 1:2

Jugoslovani so v nedeljo izbojevali v Leipzigu dokaj nepričakovano zmago proti Vzhodni Nemčiji. Za «plave» sta bila strelca Filipovič in Džajič, za Nemce Loewe.

Breg — Zarja

V 3. amaterski nogometni ligi na Tržaškem se je dvoboj med Zarjo in Bregom za prvo mesto lestvice končal z mrtvim tekom. Moštvi obeh društev se bosta morali med seboj pomeriti še enkrat v odločilni tekmi.

Primorje izpadlo

Prosečani so v drugi amaterski ligi v nedeljo sicer zmagali, vendar jim to ni zadostovalo za obstanek v ligi. Morali se bodo preseliti v nižje prvenstvo.

Kras v Ljubljani

Nedeljskega jubilejnega 15. pohoda po poteh partizanske Ljubljane se je udeležila tudi ekipa Krasa iz zgoniške občine.

V NEDELJO OB ŠTEVILNI PRISOTNOSTI OBČINSTVA

Odkritje spomenika v Samatorci in proslava osvoboditve v Zgoniku

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki je posejal slovensko zemljo z neštetimi grobovi. Med grobovi, ki so ogromna krvava cena za našo zmago nad mračnim nasilnikom je tudi ta grob, ob katerem danes stojimo. V njem leži Lojze Kokoravec - Gorazd, ki je med tolikimi drugimi vtkal svoje ime v zastavo naše svobode.» Orisal je nato njegov življenjepis in lik ter grenko pot do vrnitve iz fašističnega taborišča na Kras, kjer se je z vso vnemo vključil v osvobodilno gibanje. V okrajnem odboru OF za nabrežinski okraj je bil imenovan za prosvetnega referenta, opravljal je dolžnost okrajnega sekretarja komunistične partije, 12. decembra 1943 je odprl šolo v Saležu in Samatorci in poučeval, dokler ni padel 15. 8. 1944 v gozdiču nad Samatorco. Lojze Kokoravec je bil, kljub šibkemu zdravju, zelo marljiv in vesten pri svojem delu, vztrajal je v najhujših razmerah in težavah, zvest veliki ideji, ki se je je oklenil že kot doraščajoči deček, svoje življenje in svojo osebo pa je podredil koristim skupnosti. V tem je bilo njegovo junaštvo.

V imenu sekcije KPI je spregovoril tudi Ivo Godnič.

Po svečanosti in odkritju spomenika v Samatorci je bila proslava obletnice osvoboditve pred občinskim spomenikom padlim v Zgoniku. Pred kratkim nagovorom župana, ki je pripomnil, da smo bili v zadnjih časih večkrat priča oživljanju fašizma in da moramo biti zato zelo budni, je štafeta domačih športnikov prinesla žaro z zemljo s kraja Kokoravčeve smrti. Ob spomenik so položili vence zgoniške občine, zveze partizanov iz Saleža, tržaške federacije KPI, krajevne sekcije KPI in Slovenske skupnosti. Pevski zbor je zapel «Žrtvam», nato pa še nekaj partizanških pesmi.

O pomenu proslavljanja obletnice osvoboditve, o nujnosti nadaljnjega boja za naše narodne pravice in o nevarnem porajanju fašizma ter podvigih fašistov, ki uživajo naklonjenost nekaterih predstavnikov oblasti, je govoril podžupan in deželni svetovalec, dr. Ivo Godnič. Poudaril je, da spomeniki padlim po naših vaseh zgovorno pričajo, koliko je naše ljudstvo žrtvovalo za svobodo, toda še vedno se moramo boriti za uveljavljanje svojih pravic. Pri tem moramo vztrajati in moramo biti budni, ker tudi po Krasu delujejo in se vežbajo fašistične polvojaške skupine. Omenil je tudi uradno udeležbo vladnega komisarja na predavanju bivšega fašističnega prvaka Wondricha ter poudaril, da tak prefekt ne bi smel več predstavljati italijanske republike na našem področju.

Predstavniki društev in ustanov polagajo vence na Kokoravčev spomenik

V SOBOTO ZVEČER V KULTURNEM DOMU

Planinsko društvo je z lepo proslavo počastilo 25-letnico svoje obnovitve

Spominski govor predsednice društva dr. Mašerove - Pozdravi predsednika Planinske zveze Slovenije ter predstavnikov raznih planinskih društev - Pester in izviren kulturni spored

Kot smo že zabeležili s kratkim zapisom v naši nedeljski številki, je Slovensko planinsko društvo iz Trsta proslavilo v soboto v veliki dvorani Kulturnega doma 25-letnico svoje povojne obnovitve, istočasno pa se je tudi spomnilo, čeprav z neokroglo številko, 67. obletnice ustanovitve društva.

Popoldanskemu sprejemu v baru Kulturnega doma, katerega so se udeležili nekateri člani in članice društva ter povabljeni gostje, je v večernih urah sledil kulturni spored, ki je obsegal glasbene in pevske točke ter predvajanje filmov in diapozitivov, ki so osvojili prva mesta na razpisanih natečajih.

Pomemben jubilej so med drugimi s svojo prisotnostjo počastili predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik, urednik Planinskega vestnika Tine Orel, predstavnik Speleološkega društva Slovenije prof. Franc Habe ter za pogamezna krajevna planinska društva Filej iz Tolmina, Rupnik iz Idrije, Rozman iz Postojne ter za goriško planinsko društvo Jožica Smet. Vsi omenjeni so v imenu zvez in društev, ki jih predstavljajo, tudi pozdravili tržaške planince, društvu samemu pa poklonili razne darove.

Med povabljenimi gosti smo opazili tudi generalnega konzula SFRJ Borisa Trampuža, konzula Draga Žvaba, predsednika SPZ dr. Roberta Hlavatyja ter predstavnike raznih zamejskih prosvetnih in športnih društev ter kulturnih ustanov.

Pred pričetkom kulturnega programa je imela krajši spominski govor predsednica SPDT dr. Sonja Mašerova.

Potem ko je prisrčno pozdravila vse planince in prijatelje društva, ki so se udeležili spominske svečanosti, je dr. Mašerova dejala, da kljub kratki življenjski dobi prvotnega društva, katerega delovanje je zaradi prve svetovne vojne in zaradi fašističnega nasilja bilo močno okrnjeno, je to društvo zaoralo v bogato zemljo in zasejalo dobro seme.

«Mirno lahko rečemo — je dejala predsednica SPDT — da so slovenski alpinisti v tržaškem planinskem svetu vedno izstopali zaradi svojih sposobnosti. Kadar pa je šlo za obstoj, za biti ali ne biti našega naroda, so prav tržaški planinci prvi dvignili plamenico svobode in pokazali pot boja proti nasilju.»

«Ko smo se pred 25. leti spet zbrali — je nadaljevala dr. Sonja Mašerova — da obnovimo svoje društvo, nas je prevevala borbena dinamičnost in navdušenost. Zavedali smo se važnosti trenutka in težav bodočih nalog. Od tistega dne dalje, se je vila nepretrgana in neumorna društvena dejavnost s krajšim premorom malodušja, ki ni nikoli prešlo v apatičnost ali stagnacijo.»

Dr. Mašera je v nadaljevanju svojega govora ugotovila, da se odbor, čigar sestava se je večkrat obnovila, ni nikoli izneveril izročilu, ki ga je prejel od ustanovljenega SPDT pred 67. leti. To izročilo pa je bilo vzbuditi v našem človeku veselje do življenja v naravi, ljubezen do naravnih lepot, čut tovarištva, ponos pripadnosti narodu ki je, čeprav številčno majhen in po naravi skromen, lahko tudi velik po svojih duševnih vrednotah.

Predsednica SPDT dr. Sonja Mašerova je tako zaključila: «V sedanjem času, ko civilizacijo s svojo tehniko uničuje naravo in zahrbtno človeka duševno in telesno hromi, nas samo odhod v neoskrunjene gore še reši pred razpadom naše življenjskosti. Zato naj bo naše izročilo na današnjem dnevu namenjeno predvsem naši mladini, to kar je inž. France Avčin zapisal v svoji knjigi: Poleg najvišjega znanja se bo treba spet učiti navadnih življenjskih modrosti, zopet prisluhniti veliki vseobsegajoči naravi. In zato je zdaj, mislim, prav, da tudi mi praznujemo našo obletnico v tem duhu, da se namreč obvežemo, da bomo v naši mladini krepili povezavo z rodno zemljo, s slovenskim gorskim svetom, ki je eden izmed najbolj čudovitih v Evropi, da se nazadnje obvežemo, da bomo vedno vzgajali naše člane v ponosu in v ljubezni do svobode, vrlini brez katerih ni ne trdnega značaja ne življenjsko zrelega človeka».

Po govoru dr. Sonje Mašerove in pozdravih že navedenih gostov, je sledil pester kulturni spored, ki ga je režijsko pripravil Adrijan Rustja, scensko planinsko podobo pa mu je dal Demetrij Cej. Občinstvo je tako za dobre tri urice lahko sledilo nekakemu «planinskemu happeningu», ki je bil v svoji osnovni misli sicer zelo izviren, saj se je bistveno ločil od že ustaljenih proslav, pri katerih nastopajoči prihajajo in odhajajo z odra. Kljub temu pa ne moremo mimo misli, da bi z večjo koordinacijo med nastopajočimi (zlasti kar zadeva otroke) ves program lahko še bolj pridobil na svoji kvaliteti.

Spored so v prosti besedi in prav tako izvirni improvizaciji napovedovali člani SPDT Milica Kravos, Franko Drašič in Marij Šušteršič, vsi nastopajoči pa so lahko našli primerno okrepčilo pri «oskrbnici» planinske koče, Mariji Mijotovi.

Po nastopu članov harmonikarske skupine Miramar junior so se predstavili otroci s šole na Proseku ter pevskega zbora GM, ki so, oblečeni v plezalske hlače in z gojzaricami na nogah, zapeli pod vodstvom učiteljice Bianke Frandoličeve in dirigenta Janka Bana štiri narodne pesmi: «Na zeleni gori», «So ptičice zbrane», «Veseli pastir» ter «Jaz bi rad cigajnar bil».

Alenka Kravos je nato prebrala pesmi prof. Vinka Beličiča, Marka Kravosa in Borisa Pangerca, ki so osvojile prva mesta na razpisanem literarnem natečaju ter za dodatek še eno Beličičevo poezijo, nakar so predvajali filma Selme Micheluzzijeve in Angela Kralja, ki sta osvojila I. oziroma II. nagrado na filmskem natečaju ter prve tri uvrščene diapozitive Vojka Slavca, Nika Kosmine in Marka Oblaka, na gotografskem natečaju.

Na kraju je nastopil še moški pevski zbor «F. Venturini» od Domja, ki je pod vodstvom pevovodje Cvetka Marca zapel ob omizju Aljaževo Triglav», Vodopivčevo «Ob večerni uri», Ipavčevo «Planinska roža», narodno «Teči mi vodica» ter Mirkovo «Na trgu».

ZAKLJUČENA IV. DEŽELNA KONFERENCA KPI

Izvolitev novega deželnega vodstva komunistične partije

Boj za reforme in za novo alternativo sedanjemu levosredinskemu zavezništvu

Po razpravi, ki je trajala do poznega nedeljskega popoldneva, se je z izvolitvijo deželnega komiteja zaključila 4. deželna konferenca Komunistične partije Italije. Pred zaključkom so delegati sprejeli daljšo politično resolucijo in nekaj sklepov organizacijskega značaja, v imenu vsedržavnega vodstva partije pa je delegatom spregovoril tajnik KPI Emilije - Romagne Sergio Cavina.

Težko je v nekaj stavkih strniti diskusijo, ki je sledila poročilu tajnika Bacicchija. V posegih Proserpia, Pascolata, Bosarija, Gialuza, Lovrihe, Cuffara, Baracettija, Kocjančiča in drugih je bilo mogoče zaslediti niz perečih vprašanj in predloge, kako naj komunisti nastopijo za njihovo rešitev. Obširneje so o vprašanjih slovenske narodne manjšine govorili Lovriha, Cuffaro, Spetič, Grbčeva in še nekateri drugi.

Razpravo je zaključil Cavina. Po njegovem je ključno vprašanje v deželi prav ustvariti levo alternativo sedanjemu levosredinskemu zavezništvu. Taka alternativa lahko sloni samo na tesnejšem povezovanju, ob skupnih stališčih, levih sil — KPI, PSI in PSIUP. Ta «socialistična sila» lahko privlači, s svojo močjo in zaradi vsebine danih predlogov, tudi druge napredne katoliške in laične sile. To je «kriza v levo», ki mora pretresti levo sredino v deželi in ji priboriti novo vlogo.

V Italiji je «delavska jesen» spremenila marsikaj. Državo je prisilila, da se je razčlenila v dežele. V njih sedaj vre, ker se novi organi soočajo s stvarnimi vprašanji in se skoznje pretaka val bojev za reforme. Temu toku je pet dežel s posebnim statutom nekoliko manj odtujenih, ker so nastale v drugih dobah. V tem smislu je treba oceniti predvsem vprašanja oblasti po sameznih dežel in tudi nevarnost, ki jo nosi s seboj prav ta oblika levosredinske koalicije s svojimi protislovji, da postanejo dežele predvsem ogromni zbirokratizirani organi za razdeljevanje podpor.

Komunisti se morajo postaviti na čelo boja, da se z reformami in napredkom «ponovno ustanovi» tudi avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina.

V politični resoluciji, ki so jo delegati soglasno odobrili, je tudi opozorilo vsem antifašistom, da skušajo v Vidmu organizirati «trikoloristično manifestacijo» poi okriljem «prijateljev vojske», kot že v Rimu in Milanu.

Pred tem so komunisti poslali CK ZK Jugoslavije sožalno brzojavko ob prerani smrti Milentija Popovića. Štirje delegati pa so odšli v Samatorco in v imenu vseh položili šop rdečih nageljnov pred spomenik učitelju Kokoravcu.

Zadnje dejanje konference je bila zamenjava deželnega partijskega vodstva. Izvolili so nov 45-članski deželni komite KPI. Ta bo iz svoje srede imenoval izvršni komite in tajništvo.

Poleg dosedanjega deželnega tajnika in podtajnika Bacicchija ter Collija so med drugimi v deželnem komiteju tudi štirje slovenski komunisti — Jelka Grbec, Dušan Lovriha, Stojan Spetič iz Trsta in Marija Selič iz Gorice.

Predsedstvo Slovenskega gospodarskega združenja tudi v imenu vseh svojih članov slovenskih gospodarstvenikov, izraža svojemu dolgoletnemu odborniku in neutrudljivemu sodelavcu

dr. STANISLAVU OBLAKU

iskrene čestitke za njegov življenjski jubilej, z željo, da bi s svojim delom še vnaprej pomagal pri reševanju problemov našega slovenskega gospodarstva za njegov še večji razmah v korist vse naše narodne skupnosti.

Zgoniški podžupan dr. Jan Godnič govori na proslavi v Zgoniku

22. MAJA V NAŠEM MESTU

Važno mednarodno srečanje o preventivni pediatriji

Srečanje bo v okviru II. italijanskega kongresa za socialno pediatrijo

Trst bo v prihodnjih dneh sedež mednarodnega srečanja med državami vzhodne in zahodne Evrope, na katerem bodo razpravljali o enem najvažnejših problemov moderne medicine: o preventivi v pediatriji oziroma otroškem zdravljenju. To mednarodno srečanje bo v okviru drugega italijanskega kongresa za socialno pediatrijo pod pokroviteljstvom deželnega odborništva za zdravstvo in higieno, medicinske fakultete in otroške bolnišnice Burlo Garofolo. Organizator kongresa je prof. Nordio, docent na tržaški univerzi. Prisoten bo minister za zdravstvo poslanec Mariotti, mednarodno zdravstveno organizacijo iz Ženeve pa bo zastopal dr. Rosa, načelnik mednarodne službe za pomoč materam in otrokom.

Otvoritev bo v tržaškem Avditoriju 22. maja ob 15. uri. Kongres bo potekal v treh fazah. V prvi bodo obravnavali nekatere posebne teme, ki zadevajo preventivno pediatrijo, t. j. glavne vzroke otroške umrljivosti (patologija zarodka, novorojenčka, tumorji in nezgode), hitra diagnoza nekaterih prirojenih bolezni in kontrolni sistemi somatičnega in psihičnega razvoja otroka in doraščajoče mladine. Pod predsedstvom prof. Sartorija iz Padove in prof. Bulgarellija iz Genove bodo o teh temah govorili prof. Saling iz Berlina, prof. Bickel iz Heidelberga, profesorica Sweisgut iz Pariza, profesorica Gomirato- Sandrucci iz Turina, prof. Nucci iz Rima. prof. de Toni iz Genove, prof. De Negri iz Genove in prof. Moretti iz Parme.

Drugo fazo kongresa bo predstavljala okrogla miza pod predsedstvom prof. Rossija iz Berna. Tema te okrogle mize bo organizacija preventivne pediatrije v Evropi. Prvi govornik bo zastopnik svetovne zdravstvene organizacije dr. Rosa, ki bo orisal stališča te organizacije o teh problemih. Nato bodo o njej govorili prof. Bickel (Zah. Nemčija), prof. Hrapowicki (Poljska), prof. Houstek (Češkoslovaška), prof. Kerpel-Fronius (Madžarska), prof. Lundquist (Svedska), prof. Kaloud (Avstrija), profesorica Mase (Francija), prof. Matsaniotis (Grčija), prof. Norman (Anglija), prof. Panizon (Italija), prof. Pansini (Jugoslavija), prof. Suarez (Španija), prof. Tur (Sovjetska zveza) in prof. Jeanneret (Švica).

Tretja faza kongresa pa bo izrazito državnega značaja. Prof. Nordio bo za komisijo strokovnjakov povzel zaključke razprav v prvih dveh fazah, ti pa bodo o tem sestavili konkreten načrt organizacije za preventivno medicino v Italiji, ki bo kot uradni dokument predložen ministrstvu za zdravstvo. Tej komisiji bo predsedoval prof. de Toni v svojstvu predsednika italijanskega združenja za pediatrijo, sestavljaji pa jo bodo funkcionar ministrstva za zdravstvo prof. Garacci, direktorja stolic za pediatrijo in puerikulturo prof. Colarizzi in prof. De Luca, zastopnik državnega sveta za raziskovanja prof. Tolentino, bolnišniški primarij prof. Cislaghi, direktor sirotišnice prof. Torricelli, predstavnik ONMI prof. Gueli, direktor klinike in šole za babištvo prof. Spagno, prof. za higieno prof. Maijori in direktor ene izmed deželnih otroških bolnišnic prof Marass.

Skupščina gostinskih delavcev za pogodbo

Mučna in dolgotrajna pogajanja med sindikalisti in hotelirji za obnovitev delovne pogodbe niso obrodila zaželenih uspehov. Zato pa je deželni urad za delo po predhodnem posvetovanju izdelal lasten kompromisni predlog sporazuma in ga predložil obema sprtima strankama.

Sindikati gostinskih delavcev CGIL CISL in UIL sklicujejo zato splošno skupščino vseh članov sindikatov da skupaj preučijo izdelan predlog sporazuma in se izrečejo o njem. Skupščina bo jutri zvečer na sedežu CISL.

Enako bodo svojo oceno izrekli tudi hotelirji.

Na zadnjem občnem zboru

Izvoljen svet Slovenske skupnosti

Občni zbor Slovenske skupnosti se je nadaljeval v soboto zvečer in v nedeljo dopoldne ter popoldne brez prisotnosti novinarjev in gostov. V ospredju je bila sestava novega sveta Slovenske skupnosti, odnosno merjenje sil posameznih skupin, saj sta bili predstavljeni dve povsem različni kandidatni listi: Lista štev. 1, ki pomeni koalicijo članov krščansko - socialne usmeritve ter osebnosti, ki so združene v tako imenovani Slovenski narodnoobrambni skupini, lista štev. 2 pa je odraz katoliško usmerjenih krogov, odnosno Slovenskega ljudskega gibanja. Od 22 izvoljenih članov v svet Slovenske skupnosti jih je bilo 13 na listi štev. 2 in 9 na listi štev. 1.

Izvoljeni so bili: na listi štev. 1: dr. Drago Legiša, dr. Rafko Dolhar, Dušan Černe, inž. Vladimir Remec, Saša Rudolf, Antek Terčon, Igor Tuta, Vanja Lokar in dr. Matej Poštovan. Na listi štev. 2 pa: dr. Drago Štoka, dr. Franc Mljač, dr. Zorko Harej, Marij Maver, prof. Maks Šah, dr. Teofil Simčič, Sergij Kocjančič, Saša Martelanc, Sergij Pahor, Livij Valenčič, dr. Aldo Štefančič, Glavko Petaros in Matejka Peterlin.

Poleg tega pa so bili v predsedstvo občnega zbora Slovenske skupnosti izvoljeni: za predsednika inž. Milan Sosič (lista štev. 2), za tajnika dr. Janko Jež (lista štev. 1) in za člana dr. Marjan Bajc (lista štev. 2).

VČERAJ POPOLDNE V UL. DELLE MURA

Zagonetna smrt ženske v prijateljevem objemu

Med nedeljo in ponedeljkom so v mrtvašnico pripeljali štiri mrtve osebe

Med nedeljo in ponedeljkom so pripeljali v mrtvašnico splošne bolnišnice kar štiri mrtve osebe: 63-letno Romano Vukusic vd. Parovel iz Ul. Giuliani 48, ki je skočila iz sedmega nadstropja na dvorišče, kjer je mrtva obležala, 72-letno Antonio Colautti por. Abatangelo iz Istrske ulice 42, ki je med kopanjem podlegla srčni kapi, 61-letnega Lionella Vadimirija iz Ul. della Fabbrica, ki je na stopnišču stanovanja prav tako podlegel srčni kapi in 46-letno Olgo Basiacco por. Ulcigraj iz Ul. Fornace.

Vzroke smrti slednje bodo morali šele ugotoviti. Njo so našli objeto s 64-letnim Pietrom Sambom iz Ul. Gozzi na stopnicah, ki vodijo v kletne prostore v Ul. delle Mura. Ker sta Sambo in Ulcigraieva pre prečevala dohod v klet, je nekdo poklical policijske agente, ki so ugotovili, da je bila ženska mrtva. Sambo je povedal, da sta hotela z žensko v klet, a že na vrhu stopnic se je Ulcigraieva spotaknila in padla, pri čemer je potegnila tudi njega na tla.

Z motorjem v ženski na prehodu za pešce

Med vožnjo po Ul. Revoltella proti mestu je 18-letni Aldo Clobas iz Ul. Petronio včeraj zvečer z motornim kolesom podrl na tla 61-letno Zoro Sker z Rocolske ceste in 61-letno Terezo Horvat vd. Sergi iz Ul. Revoltella, ki sta po zebrastem prehodu prečkali cesto.

Vse tri so morali odpeljati v bolnišnico, kjer so Clobasa sprejeli s prognozo okrevanja v 15 dneh na nevrokirurškem oddelku, Skerovo na stomatološkem, Horvatovo pa na I. kirurškem oddelku, kjer bo okrevala v dveh tednih.

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom

GOSTOVANJE DRAME SNG IZ MARIBORA

Jean Anouilh

ARDELÈ ALI MARJETICA

Prevedla: Radojka Vrančič
Scenograf: Sveta Jovanovič
Kostumograf: Vlasta Hegedušič
Režiser: ALES JAN

V soboto, 15. t.m. ob 21. uri (Abonma premierski, red A in mladinski v četrtek)
v nedeljo, 16. t. m. ob 16. uri (Abonma red B — nedeljski popoldanski), okoliški in mladinski v sredo)

Zaradi združitve abonmajev in nujne nove porazdelitve sedežev, vljudno prosimo vse abonente, ki si predstave ne nameravajo ali ne morejo ogledati da nam to čimprej, vsekakor pa najkasneje do četrtka, sporočijo na tel. 734265 od 12. do 14. ure.

Zbiranje gradiva o starih Občinah

V nedeljo popoldne je bilo v openskem Prosvetnem domu zanimivo srečanje z Angelom Vremcem, ki že tri leta zbira gradivo o starih Občinah. Sestanek bi bil moral voditi prof. Ivan Sosič, vendar mu je bolezen to preprečila. Ob zadovoljivem obisku je Angel Vremec razložil udeležencem, ki so se zbrali že na devetem sestanku te vrste, kaj je zbral in kako je to delal. Vodili sta ga predvsem dve želji: da bi «openska zgodovina» ne šla v pozabo in da bi tudi druge vasi začele s takim zbiranjem zanimivih spominov in podatkov iz preteklosti. Povedal je tudi, da se je pri zbiranju gradiva omejil le na Občine, poleg tega pa tudi ni upošteval kasnejših priseljencev.

Viri za podatke so bili cerkveni arhiv, kataster iz leta 1822, seznami Opencev iz leta 1862, ko so delili gmajno, seznam upravičenih posestnikov iz leta 1905, star register, dnevnik Openca Andreja Škerlavaja, ki je zapisoval dogodke od prvega prihoda Italije do svoje smrti, drugi uradni registri, gradivo, ki ga je zbral do leta 1949 prof. Ivan Sosič itd. Poleg tega pa so izprašali, da bi preverili in nabrali spomine, še približno 150 starejših oseb.

Angel Vremec je nato nekoliko orisal 130 poglavij zbranega gradiva od prvega imenovanja kraja Občine iz leta 1308, preko obdobij vladavin, cerkvene oblasti, šole, primkov in nadimkov, ki jih je približno 500. Opisal je zemljevid Občin, v katerega so vnesli stara imena raznih predelov, vasi in imena dvorišč (brjačev), zemljiško posest, jusarsko pravico, gospodarsko dejavnost itd. do prosvetne dejavnosti, športne dejavnosti, pregovorov, prve in druge svetovne vojne.

Navzoči so z zanimanjem sledili njegovi razlagi in od časa do časa poudariti še kak pomembnejši spomin, ki naj bi obogatil že zelo obsežno zbirko dokumentov in drugega gradiva.

Bolgarski pianist Weissenberg v Verdiju

S celovečernim recitalom se je v soboto, v okviru spomladanske simfonične sezone, ponovno predstavil tržaškemu občinstvu znani bolgarski pianist Alexis Weissenberg, ki se je po briljantni uveljavitvi že kot zelo mlad pianist, s koncertnega odra za dalješe obdobje umaknil, ker si je — kot je sam povedal — želel ves svoj koncertni repertoar, in sploh ves svoj pristop k številnim glasbenim stvaritvam, poglobiti, izpiliti in dojeti v vsaki glasbeni misli najgloblјo skladateljevo izpoved in tako dati svojemu izvajanju najbolj odgovarjajoči interpretacijski izraz. Da je pianist Weissenberg uspešno zaključil to svoje iskanje in poglabljanje v najintimnejše skrivnosti skladateljevega hotenja, je na sobotnem koncertu najbolj prišlo do izraza v Schumannovih «Simfoničnih etudah op. 13». Alexis Weissenberg je znane Schumannove etude izvajal v originalni verziji, ki vsebuje še 5 variacij glavnih tem, in je že pri uvodnih energičnih klavirskih akordih priklenil pozornost poslušalcev, ki se je ob virtuozističnem in hkrati skrajno sproščenem ter doživetem podajanju posameznih odlomkov, tako mogočnih in tehnično bleščečih, kakor preprostih romantičnih melodičnih arabeskah, stopnjevala do zaključnega akorda in se prelila v navdušeno in dolgotrajno ploskanje. Manj pa nas je pianist priklenil s svojimi izvedbami ostalih del na sporedu — Bachove «Partite št. 4», Pet Chopinovih nokturnov in Scherzo v h-molu — ki so sicer bile odlično izvedene, manjkalo pa jim je tistega «notranjega ognja» (ki je žarel iz Schumannovih etud), ki poslušalca popolnoma osvaja. Za svoje izvajanje pa je bil pianist Weissenberg deležen, posebno ob zaključku koncerta, dolgotrajnega ploskanja, ki je izvabilo kar tri dodatke — Brahmsov «Intermezzo» in «Rapsodijo v g-molu» ter Bachov «Koral».

—dn—

Prispevajte za šolo-spomenik v Cerknem !

19. redni občni zbor SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE bo v nedeljo, 13. junija 1971 ob 9. uri v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah.

Slovenski klub danes, 11. maja ob 20.30 — govorila bosta Rudi in Iztok Höhn iz Nove Gorice o temi

SIMON GREGORČIČ IN NJEGOVA GORIŠKA

Predavanje, ki ga spremljajo številni diapozitivi, bo prikazalo življenje in delo «Goriškega slavčka».

Vljudno vabljeni !

PROSVETNO DRUŠTVO IVAN GRBEC ŠKEDENJ

vabi k predavanju

Duševna rast otroka

ki bo danes, 11. t.m. ob 20.30 v društvenih prostorih

Predaval bo diplom. psiholog SERGIJ PIRJEVEC iz Kopra

Vljudno vabimo k udeležbi vse, zlasti pa tiste, ki imajo neposredno ali posredno opravka z vzgojo otrok.
Vstop prost !

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi na

BALETNI POPOLDAN

ki bo v četrtek, 13. maja 1971 ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu

BALETNA PRAVLJICA

LEPOTICA IN ZVER

v izvedbi baletnega studia mladinskega gledališča Piran

koreografija: Lidija Pogačar
scena in kostumi: J. Lenassi
izbor glasbe: Ana Fink

Vstopnice po 300 lir. Naročite jih lahko po tel. 734265 na upravi SG, Kulturni dom, Ul. Petronio 4 od ponedeljka dalje od 12. do 14. ure.

P.d. «Ivan Cankar»

se bo v petek, 14. t.m spomnilo 95-letnice rojstva Ivana Cankarja. Ob tej priložnosti bo društvo imelo v gosteh Rudija Höhna iz Nove Gorice, ki bo ob spremljavi diapozitivov in s sodelovanjem recitatorja govoril o temi

IVAN CANKAR IN MODERNA

Prireditev bo ob 20.30 v društvenih prostorih.

Vljudno vabljeni !

Včeraj - danes

Danes, torek, 11. maja
ŽIGA

Sonce vzide ob 4.39 in zatone ob 19.23. Dolžina dneva 14.44. Luna vzide ob 21.04 in zatone ob 4.37.

Jutri, sreda, 12. maja
PANKRACIJ

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 24,6, najnižja 15,7, ob 19 uri 23,4 stopinje, zračni tlak 1018 neredno stanoviten, veter 12 km na uro zahodnik, vlaga 39 odstotna, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 19 stopinj.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

9. in 10. maja 1971 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 23 oseb.

Umrli so: 58-letna Maria Lucchesi por. Prendini, 71-letni Antonio Bettio, 83-letna Giorgina Calligaris por. Benussi, 79-letni Alessandro Predonzan, 77-letna Giuseppina Seriani, 68-letni Mario Derossi, 81-letna Giuseppina Petteros vd. Balli, 77-letna Maria Radosin Titz, 83-letna Giovanna Slarz por. Debernardi, 96-letni Remigio Cinai, 88-letna Margherita Bartolich vd. Acquavita, 81-letna Antonia Argentin, 89-letna Antonia Babich por. Skerianec, 64-letni Nazario Marsich, 12-letni Roberto Portolan, 77-letna Eufemia Kralic por. Fecec, 50-letni Antonio Denittis, 88-letni Germano Dudine, 85-letna Caterina Musar vd. Codaglio, 47-letna Lucia Bontempi di Roccaspada por. Botteri, 85-letni Werner Escher, 74-letni Domenico Strutti, 82-letni Giovanni Pietro Benussi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Biasoletto, Ul. Roma 16, Davanzo, Ul. Bernini 4, Al Castoro, Ul. Cavana 11, Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Vielmetti, Trg Borsa 12, Centauro, Ul. Rossetti 33, Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2, Sant'Anna, Erta di S. Anna 10 (Kolonkovec).

Gledališča

VERDI

V petek ob 21. uri bo na sporedu 8. koncert spomladanske simfonične sezone, ki ga bo dirigiral Mario Rossi. Na sporedu bo v prvi tržaški izvedbi Stravinskega skladba «Les noces» za orkester, zbor, vokalne soliste in štiri pianiste.

V prvem delu bo na sporedu Rossinijeva simfonična suita «Le Roi des gourmets», ki je prav tako nova za Trst, ter simfonični poem «Don Giovanni» Richarda Straussa.

Prodaja vstopnic se bo začela jutri.

POLITEAMA ROSSETTI

Po zaključnem uspešnem gostovanju v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, kjer se je predstave udeležil tudi italijanski veleposlanik Trabalza, se gledališče Teatro Stabile di Prosa vrača v Trst.

Za konec tedna so najavljene še tri izredne predstave komedije «Maldobrie» v gledališču Politeama Rossetti, za katere so vstopnice na razpolago v Pasaži Protti (tel. 36372 — 38547).

Kino

Nazionale 15.30 «Pippi Calzelunghe e i pirati di Taka-Tuka». Technicolor.
Fenice 15.30 «Uno spaccone chiamato Hark» George Peppard. Technicolor
Eden 16.00 «Aiuto! Mi ama una vergine». Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom
Grattacielo 16.00 «I turbamenti di una principiante». Chantal Renaud, Daniel Ouinet. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.00 «Non stuzzicare i cawboys che dormono». James Stewart, Henry Fonda. Technicolor.
Ritz 16.00 «Una messa per Dracula». Christopher Lee. Linda Hayden. Technicolor Prepovedano mladini pod 18. letom
Alabarda 16.30 «Anonimo veneziano», Florinda Bolkan, Tony Musante. Technicolor Prepovedano mladini pod 14 letom
Filodrammatico 16.30 «America così nuda così violenta». Film Sergia Martina. Colorscope. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Vamos a matar companeros». Franco Nero, Thomas Milian. Technicolor
Impero 16.00 «Alla ricerca di Gregori». Julie Christie. Technicolor.
Cristallo 16.30 «Le novizie», B. Bardot, A. Giradot. Technicolor Prepovedano mladini pod 14. letom.
Capitol 16.00, zadnja predstava ob 22. uri. «Il gatto a nove code». Karl Malden. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Moderno 16.30 «Gli anni impossibili», David Niven, Lola Albright. Technicolor.
Vittorio Veneto 16.30 «Easy rider», Peter Fonda, Dennis Hopper. Technicolor Prepovedano mladini pod 18. letom
Ideale 15.45 «Gli eroi di Telemarko», Kirk Douglas, Richard Harris, Ula Jocobsson. Technicolor.
Astra 16.00 «L'unico gioco in città».
Abbazia 16.00 «Sandokan alla riscossa». Ray Danton, Guy Madison. Technicolor.

KINO NA OPČINAH

predvaja danes ob 18. uri barvni film:

RAGAZZO LA TUA PELLE SCOTTA

Igrata: Kile John in Alex Clarcke

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes ob 19.30 Cinemascope barvni dramatični film:

VIOLENCE STORY

Igrata: Robert Walker in Larri Bishop

NAJDENA DENARNICA

Na izletu v Moskvo in Leningrad je bila najdena moška denarnica. Lastnik jo lahko dvigne pri potovalnem uradu Aurora v Ul. Cicerone 4.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Kraški dom» Repentabor, priredi v četrtek, 13.t.m. ob 21. uri v Križmanovi dvorani v Velikem Repnu večer o «Kraški obleki» s predvajanjem in prikazovanjem številnih barvnih diapozitivov Marla Magajne.

Vljudno vabljeni !

Izlet «Primorskega dnevnika» v AVSTRIJO

Izletnike, ki so se vpisali za potovanje v Avstrijo, prosimo, da najkasneje do 15. t.m. poravnajo zadnji obrok.

Izleti

Prosvetno društvo Ivan Grbec v Skednju priredi v četrtek, 20. t. m. izlet v Benetke. Vpisovanje za izlet je vsak dan od 17. do 19. ure v društvenih prostorih. Prosimo interesente, da pohitijo z vpisovanjem.

P. d. «Vesna» priredi v nedeljo, 23. t.m. izlet k Pritvičkim jezerom. Vpisovanje in informacije v baru Ljudskega doma in v mali dvorani «A Sirk» vsak večer od 20. do 23. ure.

VAŠKI PRAZNIK PO STAREM OBIČAJU

Tradicionalna «Majenca» v Dolini je tudi letos privabila množico

Pester kulturni spored s sodelovanjem domače godbe, pevskih zborov iz Krope in z Reke ter folklornega ansambla «Študent» z Reke Razstava domačih vin - Nocoj podiranje mlaja

Letošnji parterji in parterce na dolinski «Majenci»

V nedeljo je bilo v Dolini ljudi, kot že dolgo ne. Deloma jih je privabila tradicionalna «Majenca», še več pa razstava in pokušnja domačih vin ob dobrem prigrizku pa seveda krasno pomladansko vreme.

Tradicionalni vaški praznik se je začel pravzaprav že v soboto zvečer, ko je bila otvoritev razstave domačih vin. Nato so se dolinski fantje pripravili za postavitev mlaja. Nekateri so šli iskat češnjo, ki mora biti «ukradena» in nihče ne sme povedati kje, drugi so okrasili kraške poti s topolovimi vejami, dekleta pa so pripravila pomaranče, limone in kolače, ki so jih kasneje obesile na drevo.

Na letošnjem mlaju je več stotov sadja in slaščic, s katerimi se bodo sladkali dolinski otroci, ko bodo mlaj nocoj podrli.

V soboto je bilo na trgu v Dolini vse živo in veselo pozno v noč. Ob treh zjutraj so dolinski fantje dvignili mlaj in potem vsi skupaj zapeli tradicionalno pesem «Eno drevce». Nato pa so tudi zvonovi oznanili, da je mlaj postavljen.

Letos so dolinski fantje pripravili tudi lep in pester kulturni spored. Povabili so namreč domačo godbo na pihala, ki je imela popoldne svoj koncert pod vodstvom Dušana Štrajna. Po koncertu je domačin Mario Čuk pozdravil vse navzoče ter napovedoval spored. Nastopili so moški pevski zbor iz Krope, mešani in moški pevski zbor «Ante Kamenar» z Reke ter reška folklorna skupina «Študent». Zbori so zapeli narodne, umetne in partizanske pesmi, folklorna skupina pa je zaplesala več jugoslovanskih plesov. Tako zbori kot plesalci so želi veliko priznanje občinstva. Omeniti moramo, da je bilo na prireditvi nad 130 nastopajočih, kar že samo pove, kako mogočna in lepa je bila.

Po kulturnem programu so se mladi parterji in parterce zbrali skupno z godbo na «Šiji» in prikorakali na trg pod mlaj. Zapeli so po starem običaju, nato so bližnjim ponudili kozarec domačega vina. Orkester «Kras» je igral razne stare narodne in moderne pesmi in številni pari so se v veselem ritmu vrteli vse do poznega.

Letošnji parterji so Giorgio Cizera, Mario Del Ponte, Franko in Vojko Lovriha, Boris Pangerc, Valter Smotlak, Vitjan Sancin in Vladimir Žerjal. Parterce pa so Nevia Bandi, Ondina Germani, Rozana Kermec, Ada Pangerc, Adriana Sekulič, Palmira Samec, Fulvia Sancin in Klavdija Šavron.

Na vinski razstavi ni manjkalo gostov, kar samo dokazuje, kakšen sloves uživa breško vino. Na letošnji vinski razstavi sodelujejo vinogradniki iz Doline, Prebenega, Mačkovelj, Boljunca, Loga in Boršta. Bela vina razstavljajo Albert Derganc, Ivan Kocjan, Josip Kociančič, Angel Kraljič, Josip Lavriha, Ignacij in Josip Ota, Anton Petaros, Bruno Prašelj, Josip Sancin, Ernest Smotlak, Boris Tul, Josip Vodopivec, Bruno Zahar in Albin Žerjul. Črna vina pa Ivan Kocjan, Angel Kraljič, Josip Lavriha, Bruno Prašelj, Josip Sancin, Ernest Smotlak in Josip Vodopivec.

Tudi sinoči je bilo v Dolini precej ljubiteljev domače kapljice, ob zvokih orkestra pa se je mladina zavrtela na plesišču pod mlajem, dokler se vreme ni pokvarilo.

Nocoj, ko bodo spustili vrvi in podrli mlaj, bo konec lepega letošnjega tradicionalnega dolinskega praznika.

Mario Magajna

VESTI IZ TRŽIČA

Še o funkcionalni avtonomiji

Senator KPI Sema je prejel odgovor ministra Dianesija v zadevi njegove interpelacije glede funkcionalne avtonomije za papirno tovarno Timavo. V odgovoru je rečeno, da je bila dana koncesija za lastno operativno obrežje tovarni Timavo v skladu z obstoječimi predpisi, da se je tovarna zavezala stalno prevzeti na delo 60 delavcev za raztovarjanje in da gre za rečno operativno obalo, pri kateri niso navzkriž z interesi pomorskih pristanišč. Skratka, minister je odbil zahtevo za prepoved omenjene funkcionalne avtonomije.

V zadevi je odšla danes v Trst občinska delegacija iz Tržiča z na čelu županom Versaccejem, ki bo imela ob 9.30 razgovor s predsednikom deželne uprave Berzantijem in z drugimi predstavniki.

Tečaji ENALC za hotelsko osebje

V juniju se bodo pri centru za strokovno izobraževanje «ENALC-Hotel» pod Nabrežino začeli poletni tečaji za hotelsko osebje, v katere se je v teh dneh začelo vpisovanje. Na tečaje, v katerih bodo tečajniki dobili kvalifikacije za natakarje, kuharje, vratarje in hotelske tajnike, se lahko vpišejo mladeniči med 14. in 26. letom. Obiskovanje tečajev je popolnoma brezplačno, vključno s hrano, stanovanjem in poukom, poleg tega pa prejemajo tečajniki tudi majhno mesečno nakazilo za osebne izdatke.

Obiskovanje poletnih tečajev pospeši za eno leto pridobitev kvalifikacije, ker bodo lahko tečajniki po prvem praktičnem ciklusu že v novembru začeli obiskovati drugi letnik tečaja.

Že sedaj se lahko vpišejo v poletne tečaje dijaki tretjega razreda srednje šole, ki bodo lahko po opravljenem izpitu takoj vključeni v tečaj pri ENALC-hotelu. Vse informacije in vpisovanje pri deželnem ravnateljstvu ENALC v Ul. Rossini 4 v Trstu, tel. 24-363.

V PRIREDBI PROSVETARJEV «BRIŠKEGA GRIČA»

Pester program dneva mladine privabil v Števerjan množico ljudi

Številni pokali za zmagovalce planinskega pohoda - Godba in zbor iz Doberdoba žela splošno odobravanje - Zmaga odbojkaric «Mladosti» iz Doberdoba - Baletke iz Solkana in kotalkarji z Občin so dosegli lep uspeh

Nedeljski dan mladine, ki ga je organiziralo prosvetno društvo «Briški grič» na Dvoru v Števerjanu kot zadnji dan prvomajskih proslav in v okviru prireditev za 30. obletnico ustanovitve OF, je potekel na najboljši način. K temu je pripomoglo lepo vreme in velik obisk občinstva od blizu in daleč, ki je bil posledica lepega vremena in ki so napolnili ves obširni prostor pod cvetočimi kostanji dvorišča na Dvoru.

Že v zgodnjih jutranjih urah se je razlegel po dvorišču vesel živžav udeležencev planinsko - orientacijskega pohoda, ki so se pripravljali na odhod po okrog 10 km dolgi progi. O tej manifestaciji pri katere pripravi naj omenimo predvsem prof. Rupla, pišemo na drugem mestu.

V popoldanskih urah je sledila tekma med ženskima odbojkarskima ekipama «Briški grič» iz Števerjana in «Mladost» iz Doberdoba. Domačinke so precej časa vodile, pozneje pa so morale prepustiti zmago dekletom s Krasa.

Sledil je ob 17. uri nastop godbe «Kras» in moškega zbora «Jezero» iz Doberdoba, ki sta posamič ali skupno izvedla več narodnih in partizanskih pesmi, pod veščim vodstvom prof. Silvana Križmančiča in med navdušenim odobravanjem množice poslušalcev. Sledil je nastop učenk osnovne šole iz Solkana z zanimivo baletno točko, ki jo je pripravila vzgojiteljica Nada Vončina in ki so jo dekleta lepo izvedle.

Kot zadnja točka kulturno - športnega programa pa je sledil nastop Š. D. «Polet» z Občin, ki so pod vodstvom Maria Vite naštudirali in lepo izvedli kotalkarsko revijo ter želi splošno in živahno odobravanje občinstva, med katerim je bilo tudi precej Furlanov. Zlasti je ugajal nastop sedmih palčkov s Sneguljčico in princem. Med vsemi nastopajočimi pa sta se najbolj izkazala Ždenka Hrovatin in Pavel Sedmak s precizno izvedbo precej zahtevnih točk.

Še pred nastopom kotalkarjev je bila razdelitev pokalov in drugih nagrad zmagovalcem dopoldanskega planinsko - orientacijskega pohoda, pri katerem so dosegli prvo mesto člani «Briškega griča» iz Števerjana in pokal SKGZ, ki ga jim je izročil predsednik SKGZ Boris Race. Pokal Primorskega dnevnika pa so prejeli najmlajši udeleženci pohoda iz Podgore in jim ga je izročil časnikar Marinčič Ivo. Poleg navedenih so prejele posamezne ekipe, vseh je sodelovalo 17, tudi pokale občine Števerjan, pokrajinske uprave, Pokrajinske turistične ustanove itd.

Sledila je plesna zabava, pri kateri so igrali «Briški slavček» in «I nobili» ter se je zavlekla čez polnoč. Ves dan je bila še odprta tudi razstava vinogradnikov iz Števerjana in Oslavja, osem po številu, ki je imela zlasti popoldne in zvečer mnogo obiskovalcev in pokuševalcev žlahtne briške kapljice. Mnogo dela so imeli tudi pri društvenem baru, kjer so postregli z drugo pijačo in raznimi prigrizki, med katerimi niso manjkali seveda tudi ševapčiči.

Po kulturno - športnem programu se je v imenu prirediteljev «Briškega griča» ki so vnesli mnogo truda in dela v res uspelo manifestacijo mladine, zahvalili član odbora Saverij Rožič, ki je bil glavni organizator in animator celotne manifestacije. Izrazil je željo, da bi se občinstvo v tako lepem številu odzvalo tudi pri prihodnjih prireditvah, ki jih imajo domači prosvetarji na programu, predvsem pa jih je že sedaj povabil na prvomajsko proslavo, ki bo prihodnje leto.

Fašistični mazači neutrudno na delu

Fašistični mazači so bili, verjetno v noči od sobote na nedeljo, spet na delu. S svojim udejstvovanjem so pričeli lani decembra, ko so protifašistične stranke nalepile plakate z obsodbo fašističnih izgredov v Trstu. Nato so se prikazali, seveda v nočnih urah, vsakokrat, ko je bil nalepljen kak lepak s protifašistično vsebino.

Od časa do časa mažejo s svojimi parolami tudi zidove goriških hiš. Pred nekaj dnevi so se izkazali, kot smo že poročali, v Ulici Seminario, v Ulici Favetti in v Ulici Croce, torej v neposredni bližini slovenskih srednjih šol.

Svoj zadnji podvig so usmerili na poslopje slovenske šole v Ulici Randaccio. Tu so napisali splošno parolo proti Slovencem. V Ulici Mattioli so jo imeli z jugoslovanskim predsednikom. V Ulici Gen. Cantore so se obregnili ob pokrajinskega podpredsednika Waltritscha. Nekatere vzklike psevdonacionalističnega značaja so napisali v Dvoredu 20. septembra pred poslopjem klasične gimnazije (zelo jim je verjetno žal, da jim dijaki italijanske narodnosti ne sledijo več!) ter v bližini Katoliškega doma. V Ulici Cadorna pa so z grdo besedo pomazali lepak socialdemokratske stranke o 25. aprilu.

Morda so fašistični junaki pokazali svoje slovnično neznanje še kje drugje. Vsekakor menimo, da bi bil čas, da bi jih policijska oblast vendarle prijela. Skupino pobalinov, ki se v tem ukvarjajo, določeni krogi v Gorici dobro poznajo. Po petih mesecih mazanja bi bilo treba končati s tako nočno pisarniško praksol

IZ POROČILA UPRAVNEGA ODBORA

Uspešno triletno delovanje v industrijski coni v Krminu

Deželno podporo potrdil odbornik Vicario Do konca leta 440 zaposlenih v novih tovarnah - Odsotnost družbe Friulia - Liz

Deželni odbornik prof. Vicario je v soboto obiskal Krmin, kjer se je udeležil seje upravnega odbora tamkajšnje industrijske cone. Seji so prisostvovali predsednik industrijskega konzorcija Donati, župan Stecchina, zastopniki upravnega odbora goriške hranilnice s predsednikom Barnabo na čelu, zastopniki rotacijskega sklada, podpredsednik pokrajinske uprave Waltritsch in številni drugi.

V svojem poročilu je predsednik industrijskega konzorcija Donati orisal dosedanje, triletno delo na tem področju. Konzorciju je uspelo odkupiti od kmetov zemljišča za 158.925 kvadratnih metrov (trenutno tečejo pogajanja za nakup na daljnjih 40.000 kv. metrov). Na teh zemljiščih je konzorcij z lastnimi sredstvi in z bančnim posojilom uredil cestišča in druge infrastrukture. Zemljišča so odkupili po nizkih cenah, od 250 do 650 lir za kvadratni meter. Prodali pa so jih industrijcem po simbolični ceni 10 lir za kv. meter če se je podjetje obvezalo zaposliti za dobo 10 let najmanj enega delavca za vsakih 300 kv. metrov površine, po 450 lir pa tistim podjetjem, ki niso te obveze sprejela.

Ni šlo torej za špekulacije z zemljišči. Voditelji konzorcija, ki delujejo zelo tesno s krminsko občinsko upravo so hoteli priklicati v Krmin podjetja, ki bi tu zgradila svoje paviljone in zaposlila domačo delovno silo.

Prva tri leta dela so bila kronana z uspehom. Doslej so tu zgradili tovarno TEC-Friuli, ki izdeluje sintetična plastična oblačila in zaposluje 210 delavcev. Predvidevajo, da jih bodo do konca leta zaposlili še drugih dvajset. Tovarna kartonskih zabojev Della Rovere zaposluje 25 delavk in delavcev, imajo pa veliko naročil, tudi iz Jugoslavije, in lastnik tovarne noče kapacitete tovarne povečati. S tem v zvezi bi lahko zaposlil še več ljudi. Lesene stole izdeluje tovarna Venica - Mocchiutti; v njej je zaposlenih 35 ljudi, do konca leta pa jih bodo zaposlili skupno petinpetdeset.

V gradnji so paviljoni tovarne ICM - Arredamenti, ki bo izdelovala pohištvo; v njej bodo še letos zaposlili 80 ljudi. Poleg teh gradijo še paviljone za nekatera manjša podjetja. V začetku tekočega leta je bilo v štirih podjetjih v industrijski coni zaposlenih 278 ljudi, do konca leta pa jih bodo zaposlili še nadaljnjih 170.

V industrijski coni bodo tudi uredili posebno zemljišče za gradnjo manjših obrtnih delavnic, ki so sedaj raztresene po Krminu.

Predsednik Donati je omenil pomoč goriške posojilnice in hranilnice, deželne uprave, kritiziral pa je delo družbe Friulia - Liz, ki je nekaj obljubila, ni pa priskočila na pomoč. Mnogi obrtniki nimajo namreč denarja, da bi zgradili nove paviljone; Friulia Liz bi jih lahko zgradila in jih dala nato omenjenim obrtnikom v najem.

Poročilo so prisotni sprejeli z zadovoljstvom. Nato so si ogledali že obstoječe tovarne in nove naprave, ki so še v gradnji, ter turistično cesto na krminsko goro, ki je bila zgrajena s finančno pomočjo deželne uprave.

V Pevmi so pokopali Zorana Cibica

Včeraj popoldne so v Pevmi pokopali komaj 25-letnega mehanika Zorana Cibica z Oslavja, ki ga je v soboto popoldne nenadoma zadela kap ko je oral na njivi pri očetovem domu. Pogrebni sprevod je šel od bolnišnice v Gorici v Pevmo ter je pokojnika spremilo zelo mnogo ljudi, zlasti pa delavci livarne Vouk v Gorici, kjer je tudi pokojnik delal več let. Nosili so tudi mnogo vencev. Pokojnik je zapustil ženo, in tri otroke v starosti po 3, 2 leti in en mesec.

SOBOTNO SREČANJE NOVINARJEV V KROMBERGU

Važnost slovenskega tiska v integraciji slovenske besede na obeh straneh meje

«Soča kliče v naš čas!» je dejal dr. F. Vatovec med proslavo ob 100-letnici «Soče» - Vloga Primorskega dnevnika na ozemlju celotne Primorske

«Soča kliče v nas čas!» je dejal v svojem govoru dr. Fran Vatovec na proslavi stoletnice goriške «Soče», ki je bila v soboto popoldne v Kromberškem gradu. Govornik je poudaril posebne momente v katerih smo se nahajali goriški in sploh primorski Slovenci v preteklosti. Omenil je občasne ostrine izražanja v politično-strankarski borbi, ki jih je danes mogoče razbrati v pisanju takratnih slovenskih časopisov, vendarle goriški Slovenci niso nikdar pozabili na skupni nastop, ko je šlo za splošne in skupne narodnostne probleme. Ko je v letu 1915 Gabršček napisal znan uvodnik o nujnem sodelovanju med tu živečimi Slovenci in Italijani je avstrijska cenzura najbolj upoštevan tedanji slovenski list «Sočo» ukinila.

Dr. Vatovec ni pozabil poudariti velike vloge, ki jo je imel v življenju goriških Slovencev Andrej Gabršček. To veliko figuro goriškega slovenstva je treba vsekakor bolj in bolj osvetliti.

Trst in Gorica sta bila prava plantaža slovenske periodike, je dejal govornik. Tu na Primorskem so v času pred prvo svetovno vojno cveteli slovenski dnevniki, tedniki, revije, druga periodika, tu je bilo več tiska kot v Ljubljani. V Gorici so izhajale vodilne slovenske revije, v Trstu je izhajal edini slovenski dnevnik, ki si je dovoljeval dve dnevni izdaji, v Trstu je cvetelo delavsko - progresivno časopisje. Tudi številke o nakladah dajejo Primorski določeno prednost, ki je skoraj v vseh primerih nad poprečjem ostalih slovenskih pokrajin.

Izvajanja dr. Vatovca so prisotni sprejeli z navdušenim aplavzom. V Kromberškem gradu je tudi bila ob tej priliki otvorjena razstava slovenskega primorskega tiska. Otvoril jo je ravnatelj muzeja Branko Marušič, na njej je razstavljenih 415 raznih tiskov, časopisov in revij. Nekateri so v originalu, drugi pa v fotokopijah. Morda je to do slej najbolj popolna razstava slovenskega primorskega tiska. Prav bi bilo, da bi si jo naši ljudje ogledali.

Slavnostnemu delu popoldneva je sledila obširna debata o temi «Slovenski tisk kot integracijski dejavnik doma in v zamejstvu». Načel jo je Ivan Hvala, nato so v njo posegli številni prisotni, nekateri z umestnimi in koristnimi pripombami ter pobudami, drugi pa so prišli na ta sestanek z željo po ceneni polemiki.

V debati so sodelovali Felc, Lipovec, ki je prebral tudi pismo Borisa Pahorja, dr. Ivo Juvančič, dr. Joža Vilfan, predsednik SKGZ Boris Race, glavni urednik našega lista inž. Stanislav Renko, Silvo Devetak, Pohar, župnik iz Beneške Slovenije, dr. Vatovec.

V glavnem je prišla do izraza želja po svobodni izmenjavi slovenskega tiska tostran in onstran meje. Posebni poudarek je bil dan vlogi, ki ga ima Primorski dnevnik kot edini slovenski dnevnik, ki izhaja na Primorskem. Zaradi tega ne sme biti njegova vloga omejena na zamejstvo, marveč na celotno Primorsko na obeh straneh državne meje.

Bolničarke-gojenke na obisku pri INPS

Gojenke šole za bolničarke pri splošni bolnišnici v Gorici in zdravstvene asistentke, ki so zaključile zadnje šolsko leto, so pred nevi bile na obisku na pokrajinskem sedežu INPS v Gorici. Sprejel jih je ravnatelj INPS dr. Perisutti z nekaterimi svojimi sodelavci.

Gojenke so si ogledale vse oddelke pokrajinskega sedeža INPS, kjer so jih seznanili tudi s poslovanjem in postopkom pri reševanju raznih socialnih zadev. Za zaključek je imel ravnatelj Perissutti še kratko konferenco v kateri je prikazal delovanje in pomen zavoda INPS.

Podelitev študijske štipendije «Federico Motta Editore»

Priznanje slovenski dijakinji in šoli Sv. Cirila in Metoda

Dijakinja 1. razreda Suzana Pertot je dosegla najboljši učni uspeh v prvih razredih srednjih šol (slovenskih in italijanskih) v tržaški pokrajini in drugi najboljši v vsej državi

V petek so na srednji šoli Sv. Cirila in Metoda v Trstu podelili eno izmed študijskih štipendij «Federico Motta Editore», ki jih ta založba podeljuje najboljšim učencem v vsej Italiji. V Trstu oziroma v naši pokrajini, je štipendija pripadla slovenski dijakinji Suzani Pertot, ki je po doseženih uspehih prva v Furlaniji - Julijski krajini, v vsej Italiji pa druga z malenkostno razliko za prvo. Svečanost je bila v šolski telovadnici ob navzočnosti šolskega skrbnika, ravnatelja prof. dr. Edmunda Žetka ter vseh profesorjev.

Založba Anselmo in Virgilio Motta je to štipendijo v znesku 60.000 lir ustanovila pred šestimi leti v spomin na očeta kom. Federica in je izrecno namenjena najboljšim učencem prvih razredov nižjih srednjih šol, in sicer za vsako pokrajino po ena.

Slovesnost je začel ravnatelj dr. Žetko, ki je poudaril pomembnost takih nagrad, ki so spodbuda ostalim dijakom in nagrada za veliko marljivost najboljšim. Zahvalil se je zastopniku založniške hiše Motta za priznanje, ki velja tako dijakinji kot preko nje slovenski šoli na splošno in srednji šoli Sv. Cirila in Metoda še posebej. Za njim je spregovoril zastopnik založniške hiše g. Carnasalini iz Milana, ki je orisal lik Federica Motte, katerega delo je pred štirimi leti odlikoval predsednik republike z zlatim odličjem in diplomo za zasluge za šolo in kulturo.

Ob aplavzu prisotnih je šolski skrbnik povabil dijakinjo Suzano Pertot k sebi, ji čestital in izročil nagrado, ravnatelju šole dr. Žetku pa je zastopnik založniške hiše izročil posebno diplomo v spomin na ta uspeh.

Marljivi Suzani Pertot izrekamo priznanje z željo, da bi še naprej bila tako vzorna dijakinja v ponos sebi in slovenski šoli.

Urnik posvetovalnice centra proti raku

Ravnateljstvo centra za boj proti rakastim tvorbam sporoča prebivalstvu, da bo posvetovalnica v Ulici Vasari 30 odprta od 10. maja dalje vsak delavnik, razen ob sobotah. V ponedeljkih, sredah in četrtkih bo posvetovalnica odprta od 18. do 19. ure, ob torkih in petkih pa od 18. do 19.30.

PSDI za naselje San Mauro pri Devinu

Devinsko - nabrežinska sekcija PSDI je razpravljala na svoji seji o vprašanjih begunskega naselja San Mauro. Sklenili so poseči pri pristojnih oblasteh, tudi po razgovoru z družinami in voditelji begunske organizacije, da bi uredile vsaj vprašanje prevozov in izboljšanje rekreativnih centrov.

Izgubljeno-najdeno

V uradu mestnih stražnikov v Gorici, Ul. Mazzini 7, hranijo naslednje najdene predmete:

napihljivo plastično figuro in žogo; sedem torbic z nekaj denarja; dva para naočnikov; športno vrečo; tri ženska kolesa; dve ženski torbici; eno moško majo in vratno ruto; denarnico z nekaj denarja; žensko zapestno uro; dva denarna zneska v tuji valuti in dva v lirah; zlato zaponko; posodo z žvečilnim gumijem; nosilec prtljage za avtomobil; ženski dežnik.

Kdor lahko dokaže, da je lastnik katerega navedenih predmetov, ga lahko dvigne na omenjenem uradu med uradnimi urami.

Množica na Dvoru med kulturnim sporedom

Skupni nastop godbe «Kras» in zbora P. d. «Jezero» iz Doberdoba v Števerjanu

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Begunec z lažnim imenom ponovno zaprosil za azil

Obsojen upokojenec, ker je zanemarjal svojo družino

Pred goriškim okrožnim sodnikom dr. Mangonijem so na zadnjem zasedanju obravnavali med drugimi tudi zadevo 63-letnega upokojenca Marca Brunija, iz Gorice, Korzo Verdi 23, ki ga je tožila žena Maria Grusovin, ker ji ne plačuje alimentov.

Iz njene izjave je razvidno, da že več časa živita z možem ločeno in da niti točno ne ve, kje se ta sedaj nahaja. Obtoženec je imel že večkrat opravka na sodišču in med drugim tudi v zadevi s tiskarno Lukežič v Gorici, kjer je šlo za nekako poneverbo za več milijonov lir.

Žena je pri razpravi povedala, da se mož ni več vrnil domov že od 9. junija lani in da je tudi poprej večkrat odšel z doma tudi po več mesecev. Njej je med tem poslal lani julija 40 tisoč lir nato decembra 120.000 in še letos aprila 40 tisoč; ker prejema sama le po 23 tisoč lir pokojnine INPS, ji to ne zadostuje za življenje. Dodala je še, da ima mož mesečno po 140 tisoč lir pokojnine in predložila je svojo zahtevo za mesečne alimente po 80 tisoč. Sodnik je spoznal obtoženca za krivega ter ga obsodil na 30 dni zapora, 90 tisoč lir globe in na plačilo odškodnine in alimentov ženi, ki jih mora določiti civilno sodišče. Branil ga je odv. Testa.

Prav tako v odsotnosti obtoženca je sodnik obravnaval tudi primer jugoslovanskega begunca 28-letnega Radoslava Marijanoviča iz Srbije, ki je bil zadnje mesece v begunskem taborišču v Padričah pri Trstu.

Dne 5. januarja letos ga je policijska izvidnica ustavila na železniški postaji v Tržiču in ugotovila, da je brez dokumentov in brez sredstev. Pri zaslišanju je izjavil, da se piše Mile Barič in da je doma iz Karlovca. Pod tem imenom je zaprosil tudi za begunsko zatočišče. Ko so pa policijski organi zaprosili jugoslovansko policijo za njegove osebne podatke ,so dobili odgovor, da pod tem imenom ni nikogar v Karlovcu. Pri ponovnem zaslišanju na kvesturi v Trstu je priznal, da je dal izmišljeno ime in povedal pravo. Sedaj ga namerava italijanska policija vrniti v Jugoslavijo čim bodo uredili zadevo z jugoslovanskimi organi.

Sodnik je Marijanoviča v odsotnosti obsodil na 10 tisoč lir globe zaradi napačne navedbe osebnih podatkov, vendar je kazen pogojna in brez vpisa. Branil ga je uradno dr. Karlo Primožič.

Drž. tož. odv. Giannattasio; sodnik dr. Pasquale Mangoni; zap. Magda Massi.

Avto je do smrti povozil ženico

V soboto precej pozno zvečer je na državni cesti Gorica - Videm do smrti povozil 75-letno ženico Valerijo Benini, ki je po rodu iz Podgore, pa živi sedaj v Ravnah na Koroškem, Mežiška ulica 125, avtomobilist 30-letni Claudio Gardenal iz Fagagne v Furlaniji. Šofer je vozil iz Gorice proti Vidmu, ko je na cesti v bližini Šlovrenca opazil ženico na cesti in ni več mogel preprečiti, da bi jo ne podrl. Takoj so poklicali rešilca iz goriške bolnišnice, pa je ponesrečenka že med prevozom podlegla poškodbam. Benini je bila na obisku pri znancih v Šlovrencu, kamor je večkrat občasno prihajala iz Slovenije. Zapisnik o nesreči je napravila leteča četa goriških orožnikov.

Tragična smrt mesarja iz Ločnika

Včeraj okrog 12.30 je napravil na svojem domu v Ločniku samomor 60-letni trgovec in mesar Francesco Ianni (Jasnič), Trg. S. Giorgio 34, ki je bil po rodu iz Kojskega ter je mnogo trgoval z živino tudi s Slovenijo

Žena, ki je bila v postelji zaradi pred kratkim prestale operacije, je imela zlo slutnjo, ker je mož nenadoma izginil. Vstala je in ga v resnici našla na seniku, kjer se je obesil z vrvjo, pritrjeno na tram. Poklicala je na pomoč in ker je mož še dihal, so ga z rešilcem nemudoma odpremili v bolnišnico v Gorici. Med potjo pa je mož izdihnil in zdravnik je ob prihodu lahko samo še ugotovil smrt. Žena je dobila ob tem živčni zlom in so jo morali ponovno odpeljati v bolnišnico. Orožniki iz Gorice vodijo preiskavo, da bi ugotovili vzrok za nepremišljeno dejanje.

Izleti

IZLET V KOSTANJEVICO na Dolenjskem priredi SPD iz Gorice na praznik v četrtek, 20. maja. Odhod avtobusa iz Gorice preko Ljubljane do Kostanjevice in povratek preko Št. Jerneja, Žužemberka in Muljave nazaj v Gorico. Vpisovanje in podrobnejša pojasnila na sedežu SPD v Gorici, Ul. Malta 2-I tel. 24-95, dokler je kaj mest na razpolago. Zato pohitite z vpisom.

Kino

VERDI: Danes zaprto.

CORSO 17.15—22.00: «Non si uccidono così, anche i cavalli?» J. Fonda in M. Sarrazin. Kinemaskope v barvah.

MODERNISSIMO 17.15—22.00: «Sedia elettrica», D. Stratford in S. Rosin. Italijanski barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA 17.00—21.30: «Aladino e la lampada meravigliosa». Barvna slikanica. Dodatek dokumentar «Dove e come corre Jacky Ickx».

CENTRALE 17.15—21.30: «Inginocchiati straniero... i cadaveri non fanno ombra», H. Powers in C. Davis; kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO: Danes zaprto.

EXCELSIOR 16.00: «Inplacabile omicida», R. Welch, barvni film.

PRINCIPE 17.30—22.: «Rio Lobo», J. Wayne in J. O'Neil. Kinemaskop v barvah.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Zlata mladost», francoski barvni film — ob 18. in 20.

SVOBODA: «Nevesta je bila v črnem», francoski barvni film — ob 18. in 20.

RENCE «V prepadu strasti», špansko-italijanski barvni film — ob 19.30.

DESKLE: «Sos zakonolom», ameriški barvni film — ob 19.30.

SEMPAS: «Mož z imenom konja», ameriški barvni film — ob 19.30.

KANAL: «Dirka za časom», angleški barvni film — ob 19.30.

PRVAČINA: Prosto.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna MARZINI, Korzo Italija 89, tel. 2443.

V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna «Centrale» dr. Fitz & Enneri na Trgu republike 26 — tel. 72-341.

ČEPRAV SE GOVORI O NEDOTAKLJIVOSTI OSEBNE SVOBODE

MILIJONI AMERIČANOV V RAZNIH KARTOTEKAH

Sama vojska nadzira milijone «sumljivih» državljanov

«Zadeva Sifar» je «ad acta». Arhive, ki jih je zbral vodja Sifar, bodo uničili in zadeve bo konec. Kolikor je sama zadeva protizakonita in nevarna, tudi zoprna, je vendarle le majhna stvar v primerjavi s podobno zadevo, ki so jo odkrili v ZDA, kjer imajo «kartoteko» za milijone «sumljivih» državljanov. Francoski časnikar Pierre Pouillon je o tem med drugim zapisal:

Neka podkomisija ameriškega senata je nedavno odkrila, da vojska vohlja za zasebnim življenjem državljanov. Pod izgovorom številnih uporov in neredov v preteklih letih si je Pentagon prilastil pravico in odprl «mape» o vsakem državljanu, čigar mišljenje in dejavnost smatra za deželi nevarno. Po pričanju nekega bivšega kontraobveščevalnega častnika je samo v državi Illinois 800 vidnejših oseb uvrščenih med «sumljive ljudi zaradi možnih diverzij». Med njimi so tudi sin nekdanjega demokratskega kandidata za predsedniško mesto Adlaya Stevensona, ki je postal senator v novembru 1970, nadalje duhovnik Jesse Jackson, eden najbolj uglednih pobornikov državljanskih pravic, nadalje bivši guverner države Illinois Otto Kerner, ki je na čelu predsedniške komisije za borbo proti nasilju.

Pentagon sedaj namerava prepustiti to delo zvezni policiji FBI, toda vojska ohranja v Fort Holabirdu v Marylandu 8 milijonov map ali «kartonov», v katerih so v glavnem pripadniki oboroženih sil in dobavitelji obrambnega ministrstva.

Toda ni le Pentagon, ni le ameriško obrambno ministrstvo tisto, ki dela «kartončke» in zbira podatke o «sumljivih» državljanih. Tudi komisija za javne službe, tako imenovana «Civil Service Commission», zbira podatke o svojih ljudeh in o članih najrazličnejših vladnih organov. In to že od leta 1939. Skupno je torej že 10.250.000 imen oziroma «kartončkov» ali map, v katerih so podatki, ki so jih zbrale razne službe.

K tem pa je treba dodati še dva milijona kartonov z najrazličnejšimi podatki o kandidatih, ki jih niso sprejeli v upravne službe, ker so jih osumili kdove česa ali pa ker se jim niso zdeli vredni zaupanja. Tudi biro za narkotike ima svoje «kartone» oziroma mape. Doslej so zbrali že 64.000 map oziroma kartonov. Med temi so tudi imena treh komaj triletnih otrok.

Tudi v zunanjem ministrstvu je zbirka «sumljivih», je to zbirka imen, ki jih je zbrala služba za izdajanje potnih listov. Tu je zbirka «sumljivih» dosegla število 243.135 oseb. Toliko je namreč Američanov, ki so se zdeli funkcionarjem zunanjega ministrstva «sumljivi». Tudi ministrstvo za zdravstvo in socialno skrbstvo «skrbi» za svoje državljane. Že po svojem značaju more in mora zbirati podatke in jih preverjati o zelo velikem številu državljanov. To ministrstvo praktično vpisuje vsakega Američana od dne ko mu da številko svojega zavarovanja.

Po zakonskih predpisih je uporaba posameznih kartotek omejena le na določene primere. Toda minister za sodstvo John Mitchell, ki smatra svoj resor kot izrazito policijsko domeno, ne priznava nobenih omejitev, pač pa se drži načela, da je treba posameznika, ki ga smatra za nevarnega nacionalni varnosti, na vsak način nadzirati. Za Johna Mitchella je prisluškovanje telefonskih pogovorov povsem normalno. In to tembolj ob sedanjih izredno izpopolnjenih tehničnih sredstvih, ob elektroniki, ki tako rekoč sili k vohljanju za slehernim «sumljivim» državljanom.

Toda ljudje, pa naj gre za nedolžne ali pa tudi za manj nedolžne, postajajo nezaupljivi. Novi predsednik tehnološkega zavoda v Massachussetsu Jerome Wiesner, nekdanji svetovalec predsednika Kennedyja, ki je hkrati znan tudi kot nasprotnik ameriškega vmesavanja v Vietnamu, je nedavno v senatu izjavil, «da že zdavnaj dela v zavesti, da ga neprestano nadzirajo».

Pravosodni minister pa je pobudnik tako imenovanega «političnega knock outa». Ameriška policija more namreč sedaj vdreti vsakomur na dom brez posebnega dovoljenja že ob samem sumu, da gre za neko kršitev zakona. Zakon je torej dal policiji povsem proste roke. Seveda bi ta ukrep moral služiti predvsem za preganjanje razpečevalcev mamil. In resnici na ljubo je policija doslej le enkrat izkoristila pravico «vstopa brez trkanja». Bilo je to, ko se je lotila neke mreže tajnih igralnic. Mnogi Američani pa se vprašujejo, ali ne bo jutri policija izkoristila to svojo možnost tudi ob kaki drugi zadevi.

Mitchellov pomočnik Rehnquist pa je pooblastila pravosodnega ministrstva razširil preko meja, ki jih je bil določil njegov šef, pravosodni minister. Po tem, kar je on izjavil v senatu, bi vlada smela zbirati in vpisovati sleherni podatek o tem, kar *«katerikoli državljan počne in to vse do tedaj, dokler se njegova dejavnost tiče področja, ki zanima administracijo».*

V tem primeru pa se logično postavlja vprašanje, kje se to konča, kje je tu meja? Obstaja vprašanje, kje se sploh preneha interes oziroma zanimanje oblasti?

Poprečni Američan molče pristaja na vse to, kar se počne na račun njegovega svobodnega življenja. Poprečni Američan se pač boji naglega naraščanja kriminala, katerega osnovni vzroki so siromaštvo, rasizem, brezposelnost, sebičnost, dehumanizacija itd. In v borbi proti zločincem oblasti ne bi smele odkloniti uporabe najsodobnejših sredstev, se vprašuje Američan. Z druge strani ali naj bo vsak Američan hkrati tudi potencialni zločinec?

KAKO POVEČATI IZVOZ DOMAČE GLASBE

Državna ustanova za glasbo v Italiji

V oddajah Rai-TV naj bo vsaj 51 odst. italijanske lahke glasbe - Mednarodni dogovor za nastopanje na festivalih naj upošteva vzajemnost

Čeprav so skoraj vsi prepričani, da je Italija dežela glasbe, so razne ugotovitve dokazale obratno. Tako so tudi med neko razpravo v parlamentu o finančni pomoči različnim prireditvam in ustanovam, ki se ukvarjajo z glasbo, ugotovili, da Italija uradno uvaža veliko količino posnetkov tuje glasbe. Vsako leto je v Italiji 700 milijonov lir izkupička za posnetke, ki jih izvajajo, 5 milijard pa potrošijo za lahko glasbo, ki jo uvažajo.

Ko so proučevali vzroke, ki so privedli do take situacije, so ugotovili, da sta v glavnem dva vzroka. Prvič to, da produkcijo dobre lahke glasbe zelo slabo ščitijo sedanji zakoni (zato naj bi le malo izvažali), drugič pa bi morali tudi na področju lahke glasbe vnesti mednarodni dogovor, po katerem bi morala veljati vzajemnost.

Zaradi tega so sestavili zakonski predlog, ki naj bi pomagal boljšemu razvoju italijanske lahke glasbe. Po tem predlogu, naj bi ustanovili osrednjo komisijo za lahko glasbo. Tej ustanovi naj bi potem poverili organizacijo vseh festivalov v Italiji. Poleg tega pa so mnenja, da je sedaj uspeh kake popevke odvisen, ne več od pevca in njegovih glasovnih sposobnosti, pač pa od dejstva, ali je bila popevka vključena v kak radijski ali televizijski spored. Ker pa se za tako vključitev pogajajo z RAI neposredno predstavniki podjetij za izdelavo gramofonskih plošč, se dogaja, da pridejo v poštev le večja podjetja, ki imajo tudi več denarja na razpolago.

Državna ustanova za festivale bi morala to stanje spremeniti. Poleg tega pa bi morali zahtevati od RAI, naj vsak dan oddaja vsaj 51 odst. italijanske lahke glasbe, kot se dogaja že za koncerte. Tujim pevcem naj bi dovolili nastop na italijanskem festivalu le v primeru, da bi se država, v kateri živijo, obvezala, da bo na podoben festival povabila kakega italijanskega pevca.

Domnevajo, da bo potrebno za organizacijo državne ustanove za lahko glasbo kakih 900 milijonov lir, ki naj bi jih dobili iz dobička, ki ga ima država od davkov na prodajo lahke glasbe. Vsaj 630 milijonov pa naj bi dobili od denarja za loterijo, ki je povezana s Canzonissimo.

Ta denar naj bi pripomogel tudi k boljšemu delovanju družbe Italiamusica, ki trenutno skrbi za boljšo prodajo italijanske lahke glasbe v tujini.

Nova knjiga o Gagarinu

MOSKVA, 10. — *Moskovska založba «Molodaja Gvardija» se je posvetila predvsem izdajanju knjig, ki govorijo o vesolju. Začelo se je s knjigo Jurija Gagarina «Psihologija in vesolje», ki jo je napisal s pomočjo zdravnika Lebedeva in so jo izdali dva dni pred Gagarinovo smrtjo leta 1968. Sedaj založba pripravlja drugo knjigo o Gagarinu, v kateri naj bi bili zbrani njegovi govori, članki in pisma. Pred nedavnim je v okviru desetletnice poleta prvega človeka v vesolje izšel album z naslovom «J. A. Gagarin», v katerem je bogata zbirka fotografij prvega kozmonavta, v načrtu pa je še knjiga, ki jo pripravlja pisateljica Lidija Obuhova, o Gagarinovem otroštvu in mladeniških letih.*

OB NEKI DANES NEPOMEMBNI OBLETNICI

Rudolf Hess je zares «najbolj drag jetnik»

Pred 30 leti se je spustil nad Škotsko - Ugibanja, kaj naj bi to pomenilo - Kdo vse se poteguje za njegovo rešitev

Včeraj je minilo trideset let od «onega trenutka», ki je toliko obetal, ki pa ni dal nič, prav nič. Pred tridesetimi leti se je namreč nekje nad Škotsko odprlo padalo, s katerim se je spustil na tla Rudolf Hess, Hitlerjeva desna roka, eden izmed najvišjih nacističnih voditeljev.

Bilo je 10. maja 1941, ko je Rudolf Hess, Hitlerjev namestnik, sedel v letalo in «pobegnil» iz Nemčije. Ko je z letalom prispel nad Škotsko in se tu spustil s padalom, je ljudem, članom narodne straže, ki so ga prijeli in takoj izročili policiji, oziroma vojski, rekel, da ga morajo takoj spraviti v London, da bi prišel v stik z vlado, ker da je prišel pogajati se s predstavniki Velike Britanije, ker da je prišel, ponuditi Veliki Britaniji mir.

Kaj vse se ni o tem dogodku pozneje govorilo in pisalo, kaj vse se ni reklo na račun Hessa. Mnogi so trdili, da se je Hessu zavrtelo v glavi, drugi so trdili, da je bil Hess že od mladih let neuravnovešen, neupoštevan. Drugi so trdili, da je vse to bila le preštudirana zvijača, kako bi tudi Veliko Britanijo spravili na stran tistih, ki so pripravljali napad na Sovjetsko zvezo. Komaj dober mesec pozneje, 21. junija istega leta, je namreč Nemčija napadla Sovjetsko zvezo. Ugibanj je torej bilo veliko, dokončnega odgovora pa ni bilo od nikoder in ga tudi ne bo. Tudi če bi Rudolf Hess povedal vso resnico, bi mu verjetno danes nihče ne verjel.

Vsekakor je Rudolf Hess že 30 let «žrtev» tega dogodka. Najprej in vse do konca druge svetovne vojne je bil Rudolf Hess zaprt na Angleškem. Po končani vojni pa je bil skupno z drugimi nacističnimi voditelji obsojen na dosmrtno ječo. Sedaj še vedno čepi in bo čepel v zaporu v Spandauu, v mogočni palači iz rdeče opeke, ki je nekoč služila za vojašnico in v kateri je že pet let edini jetnik in dejansko edini stalni stanovalec. V tej palači, ki mu je tako rekoč vsa na voljo, ga stražijo vojaki štirih sil zmagovalk v drugi svetovni vojni.

Rudolf Hess je prav gotovo najdražji jetnik na svetu. Računajo, da znašajo stroški za vzdrževanje zapora v Spandauu in Hessa v njem kakih 90 milijonov lir na leto. Zaradi tega in še posebej na račun najrazličnejših «človekoljubnih» in drugih motivov, so se ob tej Hessovi 30-letnici ponovno oglasili k besedi ljudje, ki se že dolgo borijo za njegovo osvoboditev. Že več dni moremo po zidovih zahodnega Berlina videti velike lepake, ki zahtevajo osvoboditev starega nacističnega voditelja. Pravzaprav je ta kampanja je eden izmed videzov dolge kampanje, pri kateri sodelujejo tudi pravniki, politični voditelji, celo znanstveniki in pisatelji. Vsi ti se potegujejo za to, da bi Hessa izpustili, pa čeprav hkrati priznavajo, da je bil nacistični zločinec in eden izmed krivcev tega, kar je nacizem predstavljal slabega v zgodovini.

Zanimivo je pri tem dejstvo, da je edino Sovjetska zveza tista, ki noče glede tega popustiti. Tako Združene države kot Velika Britanija in Francija bi pristale na osvoboditev Hessa, medtem ko Moskva pravi, da je bila Hessu izrečena dosmrtna ječa in da se to mora izvesti. Kakor je znano, je bil Hess, skupno z drugimi nacističnimi voditelji, obsojen v Nuernbergu leta 1946 na dosmrtno ječo. In vse kaže, da Sovjeti ne nameravajo svojega stališča spremeniti. Neki sovjetski diplomat je še pred nedavnim rekel časnikarju neke zahodnonemške revije, da doba, ki jo mora Hess prestati v zaporu, «še ni končana». Neki drug sovjetski predstavnik je sicer priznal, da jetnišnica v Spandauu veliko stane, toda k temu je pristavil, da je tudi vojna, ki jo je tudi Hess pripravljal, veliko stala «in to ne samo v denarju, pač pa tudi v milijonih človeških življenj».

Ce upoštevamo dejstvo, da je v Nemčiji na desettisoče, celo stotisoče nacističnih zločincev še na svobodi, kot je zapisal dunajski inženir Simon Wiesenthal, ki zbira dokaze proti nacističnim zločincem, in da je sorazmerno malo nacističnih zločincev prišlo pred sodišče in v zapore, je res logično, da vsaj nekateri od tolikih zločincev plačajo kazen za zlo, ki ga je nacizem povzročil.

Zanimivo je, da za osvoboditev Hessa najbolj pritiska Velika Britanija, ki je tudi krepko občutila nacistično agresivnost, saj so nacistične avionske bombe in slovite «leteče bombe» tako rušile posamezne četrti Londona, posebno Cowentry, da je takšen način bombardiranja postal pojem in se danes močnemu bombardiranju nekega naselja reče «koventriranje».

Pred nekaj dnevi sta dve mali letali leteli nad Bonnom in Koelnom in vlekli za seboj transparent z velikim napisom, naj se Hess izpusti na svobodo. To akcijo je sprožila posebna organizacija, ki se poteguje za osvoboditev Hessa... Če bi potegnili iz arhivov podatke o teh ljudeh, bi verjetno našli veliko legitimacij nacionalsocialistične stranke.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nagnjeni boste k temu, da bi sprejeli odločitve, ki jih niste natančno pretehtali. Čaka vas presenečenje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zelo malo upanja, da bi mogli uresničiti neko svojo pobudo. Ne dovolite, da bi vas domišljija zavedla.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Ne pokvarite svojih možnosti za uspeh s prenagljenimi ukrepi. Posvetite se koristnemu razvedrilu.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Pokazali boste izredno dejavnost, in to kljub nerazpoloženju. Neki prijatelj vam bo pomagal.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Odličen dan za dosego raznih uspehov. Obnovili boste prijateljstvo, ki se je zadnje čase omajalo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Zelo ugodne možnosti za ustvarjalce. Našli boste način za zbližanje z drago osebo.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne spuščajte se v spletkarjenja. Storili boste neko plemenito dejanje, ki ga boste veseli.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) V rokah boste imeli dobre karte, pazite, da jih ne zapravite. Bodite bolj skromni.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Na poklicnem področju bo prišlo do nesporazuma. Preveč ste sebični.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Današnji dan je najbolj primeren za tiste, ki so bolj strpni. Rešili boste neko čustveno zadevo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Bodite bolj previdni v svojih odnosih do predstojnikov. Vaša ljubosumnost je neutemeljena.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne vznemirjajte svojih sodelavcev s tem, da jih nadzorujete. Svojih tesnobnih občutkov se ne boste otresli.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Zaključujeta se dve zanimivi slikarski razstavi. V «Torbandeni» se končuje razstava hlebinskih naivcev, med katerimi sta tudi oba Generalića, Ivan (njegova je gornja «Zima») in Josip. V novi galeriji «Cartesius» pa se danes zaključuje tudi Spacalova razstava

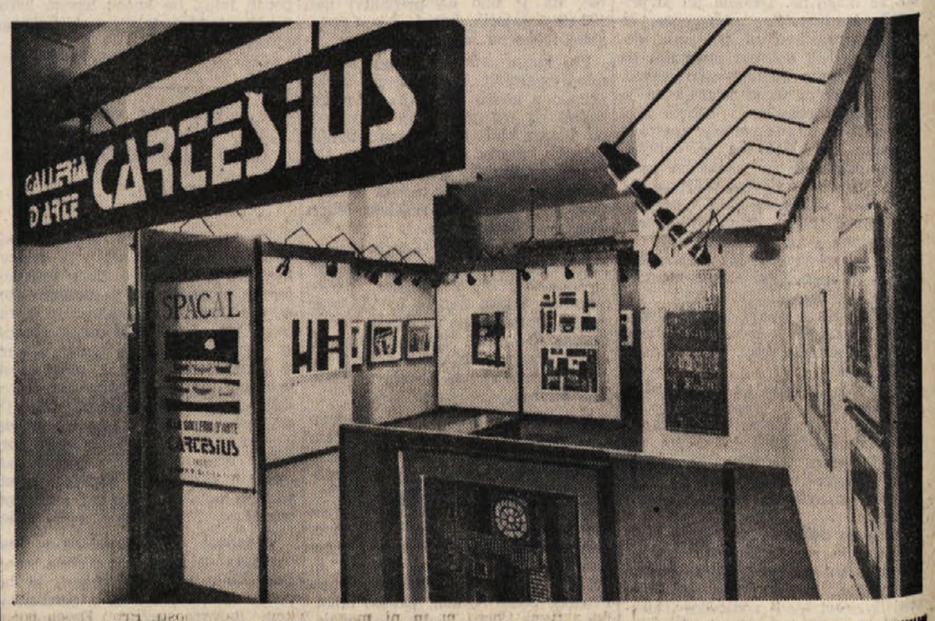

Izreden spomin dijaka v SZ

MOSKVA, 10. — Med poskusi v laboratoriju sovjetskega psihologa Aleksandra Lurija, so ugotovili, da ima neki 19-letni dijak moskovske tehniške šole izreden spomin. Dijak je 15 sekund gledal vrsto 42 številk, nato je 40 sekund razmišljal o tem, kar je videl, zatem je zopet 15 sekund gledal številke in 40 sekund razmišljal in po dveh minutah in štiridesetih sekundah ponovil brez napake zaporedno vse številke, ki jih je videl. Prof. Lurija je dijaka definiral kot «čudež» vizualnega spomina. Ko zopet pomisli na številke, dijak v spominu «vidi» celo razdaljo med eno in drugo. Deset dni po poskusu je dijak znal ponoviti vseh 42 številk.

JERUZALEM, 10. — Skupina izraelskih arheologov, ki jih je vodil dr. Dan Behat, je odkrila v starem delu Jeruzalema ruševine starodavne palače, ki je pripadala kralju Herodu. Gre za zunanje zidove, ki so dolgi 400 metrov. Ugotovili so, da je bila palača večja, kot so strokovnjaki doslej mislili, vendar je skoraj nemogoče, da bi od palače ostalo kaj več kot zidovi, ker so jo v srednjem veku križarji popolnoma uničili in nato zgradili na istem kraju novo palačo.

Mladi Gianni Borta razstavil pri Russu

Devet prvih in deset drugih nagrad, med katerimi je tudi prva nagrada na predlanskem bienalu mladih v Gorici, in vse to v samih šestih letih, je za komaj 30-letnega Videmčana Giannija Borto neizpodbiten dokaz njegove izredne likovne dejavnosti. Sicer pa je mladi Videmčan razstavljal doslej že 190-krat in to nekajkrat sam, v večini primerov pa skupno z drugimi. Kljub tolikim razstavam pa se Borta prvič predstavlja v Trstu, v galeriji «Russo» in to z gosto vrsto barvno pestrih olj in risb.

Ni potrebna kdove kolikšna umetniška razgledanost, da bi ne dojeli in razumeli likovni jezik, ki ga govore njegove slike. Je v njih divje prekipevajoča moč zelenja in cvetja, narave pač, v kateri se le kot odmev pojavlja tudi lik človeka s svojimi v času nesprejemljivimi osnovnimi sredstvi kmečkega življenja. Slikar vse to spreminja v čudovite barvne prikaze motivov, ki jih polni prvenstveno močno barvno utripanje. In iz tega pronicajo komaj opazne oblike koles kmečkih vozov, pletenje košar in drugo, in to le v tolikšni spoznavnosti, kolikor je to nujno za ustalitev predstave o vsebini podob.

Je pa njih čudovito skladna in skoro glasbeno zveneča barvna urejenost takšna, da se gledalcu prepričljivi videz prirode kaže tako, kot bi se kazalo živahnemu plesalcu, ki se mu pred očmi vrti obdajajoče okolje cvetočega vrta. Ljubezen do barve sili slikarja ponekod do ogromnih povečav, v katerih vidimo pestrost cvetja, kakor n.pr. v podobi «Kraški mak», iz katere kar žari toplo rdeča barva, ki ji daje prednost tudi v slikah z rdeče obarvanimi ljudmi.

Kljub navideznemu izmikanju zasnov v razgibano abstraktnost drznih potez, pa jih Borta zasidra, kjer le more v kak preprost predmet, na primer v steklenko v sliki «Gostilna za ovinkom», v kateri pa uporablja časopis kar z nalepkom resničnega kosa časopisa.

Gianni Borta spada sicer med mlajše predstavnike pomembno napredujočega videmskega slikarstva. V tem smislu ga goriški slikar in kritik Fulvio Monai upravičeno predstavlja kot krepkega predstavnika v odlični spremni besedi kataloga.

MILKO BAMBIČ

TONE SVETINA

78.

UKANA

PRVA KNJIGA

Slišal sem, da se je nekaj naših v napadenih postojankah predalo sovražniku, in še to sem izvedel, da so enote, ki streljajo v gozdu med drevje, da opozore bando, da se umaknemo, ker se boje za svoje usmrajene zadnjice. Ljudje pozabljajo, da smo na mostišču pritiska na Vzhod. Da germanska rasa spoji kri in zemljo Severnega morja z Jadranom, je za nas prav tako nujno, kot dobiti ruska polja. Firer je dejal, da je treba uničiti osvojena ljudstva, germanizirati zemljo, zato je smešna vsaka sentimentalnost in vsaka zveza s sovražnikom. Nesmiselno je parjenje arijskega duha z ženskami manjvrednega ljudstva. To je tako, kot bi čistokrvnega konja parili z oslico,» se je krhko zasmejal general in nadaljeval:

«Helmut, tu so vzroki za pomanjkljivo pojmovanje najvišjih vrednot nemškega duha, časti, zvestobe in vere v zmago. Če bi te stvari pojmovali tako kot jih je treba, bi trdno stali ob Jadranu in na Uralu. Mnogo časa smo zapravili in še nekaj: biti osvojalec je velika umetnost. Eno je razumeti vlogo, drugo pa, uresničiti jo. Proti našim ciljem delujejo močne sile. Celo v sužnjih je nekaj, da bi bili radi gospodarji, in upoštevati moramo tudi to, da v zgodovini tudi najmočnejši ni bil nikdar tako močan, da bi mogel biti zmeraj gospodar, če ni znal spremeniti moči v pravico in pokorščine v dolžnost. To misel je izrekel neki zamorski Francoz, pa sem jo uporabil kljub temu, ker je krvavo resnična.

Kako pa je pri nas? Čisto preprostih stvari ne znamo spreminjati v poulični jezik. Ljudje nam ne slede toliko iz zavesti kakor iz tradicionalne nemške disciplineranosti, ki izvira še iz časov najemniških vojska in je prišla že v pregovor. Nezadovoljen sem s stvarmi. To vam povem prvemu, Wolf, ker mi je bilo vedno do vas. Rad bi vas vzgojil v oficirja, ki bi pred koncem vojne lahko postal general. Zviti ste dovolj, prav tako brezobzirni in tudi krutosti vam ne manjka,» mu je laskavo našteval njegove vrline, da se je Wolf topil od zadovoljstva in hlinil skromnost.

«Preveliko priznanje zame, gospod general. Zdi se mi, da me precenjujete. Za vojaka v pravem smislu mi nekaj manjka. Trudim se in se zgledujem pri vas, pa ne uspem. Prišel sem do zaključka, da se pravi vojaki rode kot veliki misleci in umetniki. Saj je vodenje vojne najstarejše opravilo in najbolj dovršena veščina vseh veščin.»

General se je čutil polaskanega in je bil Wolfu za njegove pripombe na tihem hvaležen. Zato mu je nalil, trčila sta in izpila, dvakrat zaporedoma. Wolf je vedel, da še ni prišel z aduti na dan.

«Helmut, sedaj pa me zanima, kako sodite o stvareh, ki sem vam jih nakazal?» se je s prežečim obrazom general zastrmel vanj in položil bledi, koščeni roki predse na mizo.

Wolf se mu je samo nasmehnil in gladko odgovoril:

«Moram priznati, da so vaše ugotovitve točne in globoko premišljene.» Povedal je natanko to, kar je general hotel slišati kar je tudi takoj potrdil:

To me veseli, ker so izhodišča za akcijo širšega stila. Ne veste, kako so me razjezili,» je general belo zavil oči in spačil ustnice ob spominu na svojo jezo. Z drobno, koščeno roko je bobnal po mizi in vpil, kot bi govoril tisočglavi množici: «Svojim ljudem bom vcepil novo hotenje, nabil jih bom z arijskim duhom in voljo. Nemec je rojen za borbo in vojno, zato naj gre k hudiču vsak, kdor misli, da bo počival na lovorikah! Izbil jim bom udobje iz riti. Dali bodo od sebe vse, kri bodo scali! Zlomil jih bom, in to mislim prekleto resno!»

Zdaj se je celo Wolf ustrašil, ker je vedel, da to, kar govori, tudi misli. Vedel je, da general zavoljo gumba, ki manjka na srajci in bi jo moral obleči, lahko pobesni. V takih primerih strga srajco na koščke in jo pomendra s škornji. Potem pa mirno obleče drugo. Vedel je tudi to, da general v trenutku jeze meče svojim odjutantom in strežnikom škornje v hrbet in je sposoben celo streljati. Zato je njegovim besedam sproti pritrjeval z glavo in očmi in se trudil na vso moč, da ne bi z ničimer pokazal, kako mu je smešen.

«Ta zemlja je vražja, tu moramo biti pripravljeni, da se spopademo vsako minuto, ponoči ali podnevi,» je besnel general, «z vsemi sredstvi moramo uničevati naše sovražnike. Brez pomislekov in brez milosti. Sovražim vse, ki niso teh misli! Izginili mi bodo izpred oči,» je pribil general. Njegov ozki, koščeni obraz je postal prosojno bled, oči pa steklene. Vstal je, šel k omarici za pijačo, si nalil kozarec kisle vode in ga v dušku izpil. Potem je šel k svoji pisalni mizi, odprl predal in izvlekel šop fotografij. Ko se je vrnil k Wolfu, je bil miren.

S smehljajem na obrazu, ki ni bil prav nič podoben prejšnjemu, je tožil: «Poglejte tragiko, Wolf. Jaz izgorevam. Vse dajem od sebe in živim samo za državo. Medtem pa drugi uživajo, kradejo državi čas in denar. Tu so dokazi,» je polagal predenj sliko za sliko in govoril: «Poglejte, na primer tole: za javnost in za zgodovino sem se slikal s tem bedastim rdečeličnim in licemerskim škofom, da nam je blagoslovil nekaj bataljonov še bolj bedaste drhali, ki smo jo formirali v vojsko in jo preimenovali v domobrance. Njihovi voditelji so taktiki najslapše vrste. Poglejte tegale starega osla, sivolasega kozjebradca, senilnega generala v njihovem vodstvu. Toliko se spozna na vojno in na politiko kot pes na glasbo. Razen izdajanja za mastne denarje, je ni stvari, ki bi mu šla od rok. Pa kaj hočeš? Vse to je banda, zrela za krematorij. Mojo jezo tolaži samo to, da se bodo poklali med seboj. Naj se cukajo s komunisti za boga in za zemljo. Po zmagi bomo obračunali. Toda zdaj trpim jaz, ki se ukvarjam z njimi, to pa je za človeka časti umazano delo, poslu-ževati se teh izvržkov. To je naša slabost in nepripravljenost.»

«Kaj hočemo, gospod general. Izrabljati nasprotja pri sovražniku, spada k umetnosti vojne. S tem se lahko tolažimo, ker nam drugega ne preostane. Smo pa v taki fazi vojne, ko ima korist prednost pred častjo, če dovolite opombo v opravičilo.»

Ko sta posrebala kavo, se je general razživel: «Pojdiva k stvari, zavoljo katere sem se hotel z vami posvetovati. Vi zelo dobro poznate moje ljudi, poleg tega ste objektivni in hitro vidite človeku do dna. Veste, rad bi se znebil nekaterih ljudi in jih zamenjal z novimi. Dolgočasijo me, ker se mi že predolgo motajo pred očmi. Po drugi strani pa ni pričakovati posebne koristi od njih. Na kratko — nova metla mi je potrebna. Kar ni za rabo, pa na Vzhod, na fronto. Pogledala bova spiske, da ne bo treba mučiti spomina.»

General je razgrnil po mizi papirje in zamišljeno otresel v pepelnik ogorek.

«Če dovolite drobno pripombo, gospod general.»

«O, seveda!»

«Imate prav. Že dolgo sem občudoval vašo potrpežljivost. Kar je res, je res, da delate z ljudmi v rokavicah. Nekaj jih je, ki ne kažejo nobenega smisla za akcijo. Kadar vas ni, nobene spodbude. Ljudje, ki čakajo le na povelja, ne morejo uresničevati vaših zamisli, ki zahtevajo pozornost in nenehno aktivnost.»

«Kaj hočete, Helmut? Med nama rečeno, tako smo jih naučili. S samoiniciativo in disciplino pa je tako kot z dvema boleznima v človeku: zdravilo za eno je strup za drugo. Mi smo se odločili za disciplino in še tega ni. Pa poglejva te ljudi in razloge, da bi jih menjal. Razvrščene jih imam po pregrehah. Poglejte tega majorja: Slovenko ima za priležnico, in še tako, ki ima brata v hosti. Vojna tajna je tu v nevarnosti. In takih kot je on, je več. Tu je spisek vseh, ki se ciparijo s Slovenkami.

Tu pa imam ptiče, ki sprejemajo podkupnine. Delali so

ALIGA

PRIHODNJE KOLO

Fiorentina — Inter; Foggia — Juventus; Lazio — L. R. Vicenza; Milan — Cagliari; Napoli — Bologna; Sampdoria — Varese; Torino — Catania; Verona — Roma.

BLIGA

IZIDI

Arezzo — Perugia	2:1
Atalanta — Como	0:0
Brescia — Mantova	1:0
Casertana — Modena	3:0
Catanzaro — Bari	1:0
Cesena — Pisa	2:1
Livorno — Monza	2:0
Novara — Palermo	1:1
Taranto — Reggina	0:0
Ternana — Massese	1:0

LESTVICA

Mantova	33	16	11	6	35	19	43
Bari	33	16	8	9	35	21	40
Atalanta	33	13	14	6	37	24	40
Brescia	33	12	15	6	35	24	39
Catanzaro	32	14	10	8	30	24	38
Perugia	33	13	11	9	34	26	37
Arezzo	33	13	10	10	37	27	36
Modena	33	12	11	10	29	33	35
Livorno	33	10	13	10	21	21	33
Ternana	33	10	12	11	28	25	32
Palermo	33	7	18	8	30	28	32
Reggina	32	10	12	10	19	23	32
Novara	33	9	13	11	26	29	31
Como	33	9	13	11	28	40	31
Monza	33	9	12	12	27	34	30
Cesena	33	9	13	11	21	23	29
Taranto	33	5	18	10	23	29	28
Pisa	33	7	14	12	25	33	28
Casertana	33	6	13	14	27	41	25
Massese	33	3	11	19	17	40	17

PRIHODNJE KOLO

Bari — Casertana; Como — Arezzo; Mantova — Catanzaro; Massese — Brescia; Modena — Livorno; Monza — Ternana; Palermo — Cesena; Perugia — Novara; Pisa — Taranto; Reggina — Atalanta.

A SKUPINA

CLIGE

IZIDI

Derthona — Sottomarina	1:0
Lecco — *Legnano	1:0
Monfalcone — Seregno	0:0
Padova — Triestina	2:0
Pro Patria — Venezia	2:1
Reggiana — Piacenza	2:0
Solbiatese — Alessandria	1:1
Trento — Verbania	1:1
Treviso — Rovereto	1:0
Udinese — Parma	5:4

LESTVICA

Reggiana	33	17	15	1	36	7	49
Alessandr.	33	17	14	2	38	15	48
Padova	33	19	6	8	46	29	44
Parma	33	12	12	9	43	35	36
Venezia	33	11	14	8	32	29	36
Trento	33	9	18	6	21	16	36
Lecco	33	12	12	9	42	33	36
Treviso	33	14	7	12	30	27	35
Solbiatese	33	11	12	10	32	26	34
Udinese	33	12	8	13	30	33	32
Seregno	33	9	14	10	32	33	32
Legnano	33	7	15	11	17	25	29
Piacenza	33	7	15	11	20	27	29
Derthona	33	8	13	12	18	30	29
Rovereto	33	7	14	12	19	22	28
P. Patria	33	7	14	12	31	39	28
Triestina	33	8	12	13	24	40	28
Verbania	33	5	17	11	20	33	27
Sottomar.	33	8	7	18	21	35	23
Monfalc.	33	3	15	15	21	40	21

PRIHODNJE KOLO

Allessandria — Piacenza; Monfalcone — Treviso; Parma — Derthona; Pro Patria — Padova; Rovereto — Reggiana; Seregno — Legnano; Sottomarina — Lecco; Triestina — Solbiatese; Venezia — Trento; Verbania — Udinese.

Totocalcio

Arezzo - Perugia	1
Atalanta - Como	X
Brescia - Mantova	1
Casertana - Modena	1
Catanzaro - Bari	1
Cesena - Pisa	1
Livorno - Monza	1
Novara - Palermo	X
Taranto - Reggina	X
Ternana - Massese	1
Udinese - Parma	1
Spezia - Spal	X
Brindisi - Avellino	1

KVOTE:
13 — 1.227.500 lir
12 — 48.000 lir

V IZLOČILNIH NOGOMETNIH SREČANJIH ZA EVROPSKO PRVENSTVO

Italijani s težavo odpravili moštvo Irske
Presenetljiva zmaga Jugoslavije v Leipzigu

Italija in Jugoslavija sta vsaka v svoji skupini napravili pomemben korak proti končni zmagi. Jugoslovani so sicer izvojevali v Leipzigu morda nepričakovano zmago nad NDR, pa tudi Italija se je morala sinoči pošteno potruditi, da je spravila na kolena borbene Irce.

Irska — Italija 1:2 (1:1)

Tudi rezultat s sinočnje tekme v Dublinu ne ustreza resničnemu poteku tekme. Italija, vsekakor bolj tehnična in tudi homogena, je po pričakovanju zmagala, presenetljivi domačini, ki so za to tekmo nalašč priklicali svoje igralce iz angleških in škotskih ekip, pa bi vsekakor zaslužili več. V primerjavi s svojim nastopom v Firencah je namreč Meagamova četa prikazala povsem amatersko igro; v Dublinu jim je bila usodna le neizkušenost, ki je proti tako močnemu nasprotniku vidno omejila nekatere elemente.

Kljub mnogim polemikam in obljubam, da se bo italijanska reprezentanca končno lotila pomlajevanja, je Valcareggi poslal na igrišče več ali manj isto moštvo iz prejšnjih tekem, predvsem pa z istimi taktičnimi nalogami. Pobudo so «azzurri» takoj prepustili nasprotniku, na sredini igrišča so skušali vzpostaviti «omrežje», ki bi zaviralo njihove prodore, ofenzivne podvige pa so prepuščali Boninsegni in Pratiju, ki sta le čakala dolge podaje tovarišev. Zaradi slabega dne nekaterih ključnih igralcev pa se jim taktika ni povsem posrečila. Obramba, sicer najtrdnejši del moštva, je imela takoj nekaj težav zaradi visoke igre Ircev, ki so z glavo z lahkoto streljali proti Zoffovim vratom. Še posebej je bil v začetku negotov Burgnich, katerega je dobri Heighway z lahkoto preigral in istočasno priklical vedno izven kazenskega prostora. Že v 15. min. je Boninsegna izrabil lepo Mazzolovo podajo in z odličnim strelom z glavo presenetil Kellyja. Ta nenadni uspeh pa je morda dal Italijanom vtis lahke zmage, tako da so Irci z odlično igro Gilesa, Dunphlyja in Rogersa kmalu zagospodarili na sredini igrišča, kjer se zelo aktivni Corso ni in ni mogel povezati z Bertinijem in Mazzolo. Tudi De Sisti ni bil na višini prejšnjih tekem, tako da so se gostje lahko rešili irskega obleganja samo v nekaj redkih primerih, ko je Boninsegna prestregel kakšno dolgo podajo, ki je lahko «odrezala» iz igre sredinske igralce. Pri tem pa ni imel nobene pomoči od Pratija, tako, da je izenačenje, ki ga je v 24. min. dosegel Conway, padlo kot logičen sad premoči domačih.

V drugem polčasu se je igra razvnela. Italijani so le razumeli, da s pasivno igro ne bodo kos razigranim nasprotnikom in so torej poostrili tempo. Medtem, ko je Mazzola le izvedel nekaj dobrih prodorov, pa sta v domačih vrstah popustila Dunphly in Dunne, ki je v napadu nadomestil Roggersa. Že v 14. min. je Prati povedel svoje moštvo v vodstvo. Boninsegna je prehitel dva branilca in podal levemu krilu, ki je nekaj metrov od vrat z lahkoto premagal vratarja. Irci so se znova pognali v napad, toda tokrat je zid na sredini igrišča zadržal mnogo bolje in, predvsem po zaslugi De Sistija ter Facchettija, ki sta bila v tem delu najbolj aktivna, onemogočil Givernsu in Heighwayu druge podvige.

S to zmago je Italija po vsej verjetnosti napravila odločilni korak do uvrstitve v četrtfinale tekmovanja. Mračnejša pa je njena bodočnost, saj se moštvo sploh ne razvija in sloni na tistih izredno izkušenih igralcih, ki pa nimajo za seboj pravega naraščaja. Valcareggijevih problemov vsekakor ne bo mogel rešiti Corso, ki ga ne moremo prištevati k mladim, v obrambi pa potrebujejo Facchetti, Rosato in predvsem Burgnich namestnike. Kdaj pa bodo te namestnike preizkušali, je za zdaj še vprašanje.

6. SKUPINA						
1. Italija	3	3	0	0	7:2	6
2. Švedska	2	1	1	0	2:1	3
3. Irska	4	0	1	3	2:7	1
4. Avstrija	1	0	0	1	1:2	0

V. Nemčija — Jugoslavija 1:2 (0:2)

Nedeljska tekma med Jugoslovani in Vzhodnimi Nemci je samo delno izpolnila pričakovanja 100.000 gledalcev. Nemci so takoj začeli jurišati proti Vukčevičevim vratom in v 8. min. so imeli izredno priložnost, ko je Ducke sicer premagal vratarja, na črti pa je žogo odbil Oblak. Isti Olimpijin igralec pa je v 12. min. pripravil prvi zadetek za goste s tem, da je prestregel Sammerjev strel in nesebično podal Filipoviču, ki je zlahka zadel prazna vrata. Nemci pa si niso se dobro opomogli, ko je v 20. min. Džajić izrabil lep Petkovičev predložek in s sijajnim strelom znova premagal Croya. Drugi zadetek je popolnoma zmedel domače moštvo, ki do konca polčasa ni znalo vsiliti svojega tempa, tako da se je igra razvijala zelo medlo. Do spremembe je prišlo le v drugem polčasu, ko so se domačini odločili za neumoren juriš, katerega je jugoslovanska obramba, tudi ob pomoči vseh ostalih igralcev, le stežka prenesla. Po mnogih poizkusih, ki niso rodili zaželenega sadu, tudi zaradi smole, so Nemci v 72. min. z Lowejem sicer znižali rezultat, do izenačenja, ki bi si ga konec koncev tudi zaslužili pa ni prišlo. Lahko rečemo, da si je Jugoslavija enkrat toliko privoščila «italijansko» taktiko in je prikazala uspešno kolektivno igro, čeprav med posamezniki ni bilo človeka, ki bi posebno zablestel. Pred avstrijskim sodnikom Schilerjem sta moštvi nastopili v sledečih postavah:

NDR: Croy, Stein, Sammer; Bransch, Weisse, Strempel; Schluter, Frenzel (Irmscher), Ducke, Kreische, Vogel (Lowe).

JUGOSLAVIJA: Vukčevič, Pavlovič, Ramljak, Antonijevič, Paunovič, Holcer; Petkovič (Bjekovič), Oblak (Bogičevič), Filipovič, Acimovič, Džajič.

uk

7. SKUPINA						
1. Jugoslavija	4	3	1	0	7: 2	7
2. V. Nemčija	4	3	0	1	9: 3	6
3. Nizozemska	4	1	1	2	7: 4	3
4. Luksemburg	4	0	0	4	1:15	0

ODBOJKA

V moški promocijski ligi

Dom zapravil vse upe na zmago

Dom — UGG 0:3 (13:15, 7:15, 5:15)

DOM: Cej, Komel, Mušič, Černic, Pahor, Sosou, Devetak.

Slovenska ekipa je s tem porazom zgubila vsako upanje na zmago v promocijskem prvenstvu. Tekma z UGG je bila odločilna. Če bi Dom zmagal, bi imeli ekipi enako število točk, tako pa vodi UGG s štirimi točkami. Gostje so tokrat zasluženo zmagali, ker so bili močnejši tako v napadu kot v obrambi.

Prvi set je bil najlepši in tudi najzanimivejši. Obe ekipi sta si bili enakovredni in igra je bila lepa, posebno v napadu. Kazalo je, da bo igra zelo napeta in izid vedno negotov, kot je bilo v prvi tekmi s to ekipo. To se pa ni zgodilo, kajti že v drugem setu so domovci odpovedali in zgubljali točko za točko. Polastila se jih je živčnost, tako da so zaigrali še slabše. Tretji set pa je bil porazen, saj so domači osvojili le pet točk.

P. R.

POHOD PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE

Nastop v Ljubljani doživetje za Kras

Letošnjega jubilejnega, 15. pohoda po poteh partizanske Ljubljane se je udeležila rekordna množica tekmovalcev, športnikov in udeležencev iz vse Slovenije ter od drugod. Tekmovanje, ki ga prirejajo po poteh, koder so se nekoč vile žične ovire, s katerimi je okupator v drugi svetovni vojni opasal junaško, uporno slovensko prestolnico, je pomenilo za vse veliko doživetje. V spomin na datum, ko je bilo mesto osvobojeno, prirejajo vsako leto to prireditev, ki je v bistvu edinstvena. Pomislimo samo, da je startalo skoraj štiri tisoč ekip, vseh tekmovalcev pa je bilo na desettisoče. Nastopajo mladi in starejši, ženske in moški, državni prvaki in priložnostni «tekmovalci». Skratka, to je prireditev, pri kateri nikakor ni bistveno, če si prvi ali zadnji, temveč le to, da sodeluješ, nastopaš.

Letošnjega tekmovanja se je udeležila tudi ekipa Športnega krožka Kras iz zgoniške občine. Tekmovalci tega društva, ki so nastopili v Ljubljani, se bodo svojega sodelovanja na PPPP Ljubljane še dolgo spominjali, saj je bilo to zanje res izredno doživetje. Nastopili so v mladinski štafeti 3 X 1000 m in so se v konkurenci najboljših ekip Slovenije kar dobro odrezali. Preveč od njih seveda ni bilo mogoče pričakovati, saj so prvič nastopili v tako ostri konkurenci. Krasove barve so zastopali Vladimir Budin, Edi Škrk in Miloš Milič. Proga je vodila skozi središče mesta, ob robu ulic pa je dogodkom na progi sledilo na tisoče in tisoče Ljubljančanov. Res lahko rečemo, da tako množične prireditve še nismo videli. Poleg tega je letos tudi število udeležencev bilo večje, kot kdajkoli doslej.

Najbolj zanimiva je bila zadnja točka te prireditve: «Tek prijateljstva». Nastopili so vsi najboljši jugoslovanski tekači, zmagal pa je že tretjič zaporedoma jugoslovanski dolgoprogaš Dane Korica.

Za Kras je bilo sodelovanje na tej prireditvi velikega pomena. Povabilo za nastop na tej prireditvi predstavlja za voditelje društva zadoščenje za vse delo in trud, ki ga zgoniški Kras vlaga v razvoj športa in narodne zavesti pri nas.

VOK

Jugoslovanska nogometna prvenstva

2. ZVEZNA LIGA — ZAHOD

IZIDI

Metalac — Rovinj	0:0
Trešnjevka — Zagreb	0:1
Mura — Zagrebački plavi	0:1
Železničar — Varteks	0:5
Orijent — Šibenik	2:2
Karlovac — Rijeka	1:5
Ljubljana — Rudar	1:2

LESTVICA

Rijeka	25	18	3	4	57:13	39
Zagreb	26	18	3	5	55:22	39
Rudar	26	18	3	5	36:16	39
Šibenik	25	14	6	5	38:24	34
Varteks	26	12	4	10	34:25	29
Ljubljana	26	10	8	8	35:27	28
Split	25	8	9	8	37:32	25
Železničar	26	8	7	11	28:38	23
Orijent	25	7	8	10	28:31	22
Karlovac	26	7	8	11	28:44	22
Mura	25	6	9	10	24:34	21
Jedinstvo	25	6	8	11	27:39	20
Zg. plavi	26	7	5	14	28:51	19
Trešnjevka	26	8	4	14	22:40	18
Rovinj	26	5	6	15	19:40	16
Metalac	26	5	6	15	21:50	16

PRIHODNJE KOLO

Trešnjevka — Mura; Orijent — Zagreb; Karlovac — Jedinstvo; Ljubljana — Zg. Plavi; Split — Varteks; Metalac — Šibenik; Rovinj — Rijeka.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

IZIDI

Drava — Mercator	1:1
Slavija — Triglav	3:2
Ilirija — Aluminij	0:0
Kovinar — Celje-Kladivar	1:4
Izola — Branik	1:2
Nafta — Rudar	0:1

LESTVICA

Mercator	18	8	8	2	44:22	24
Aluminij	18	7	9	2	34:22	23
Celje-Kladi.	18	8	6	4	36:32	22
Branik	17	8	5	3	46:31	21
Rudar	17	7	6	4	32:25	20
Ilirija	18	6	6	6	18:21	18
Slavija	18	5	7	6	28:31	17
Drava	18	5	6	7	23:36	17
Triglav	18	5	5	8	31:34	15
Izola	18	5	5	8	25:28	15
Nasta	18	5	5	8	20:28	15
Kovinar	18	3	2	13	18:45	8

PRIHODNJE KOLO

Kovinar — Draga; Celje-Kladivar — Nafta; Rudar — Izola; Branik — Ilirija; Aluminij — Slavija; Triglav — Svoboda.

ZAHODNA CONSKA LIGA

IZIDI

Tabor — LTH	2:4
Bela krajina — Tolmin	0:1
Tržič — Piran	0:4
Hrastnik — Adria	1:1
Nova Gorica — Koper	2:0
Zagorje — Usnjar	2:0

LESTVICA

Koper	18	13	2	3	40:14	28
Zagorje	17	10	3	4	27:23	23
Usnjar	18	9	3	6	38:27	21
N. Gorica	18	6	8	3	41:27	20
Piran	18	8	4	6	33:26	20
Tolmin	17	7	5	5	27:21	19
Hrastnik	17	6	5	6	32:27	17
Adria	18	4	8	6	31:28	16
B. krajina	17	6	3	8	30:36	15
Tržič	18	5	4	9	28:51	14
LTH	17	4	2	11	24:28	10
Tabor	18	2	1	15	19:62	5

PRIHODNJE KOLO

Zagorje — Tabor; Usnjar — N. Gorica; Koper — Hrastnik; Adria — Tržič; Piran — B. krajina; Tolmin — LTH.

NOGOMET — V A SKUPINI C LIGE

Nepazljiva Triestina zapravila obe točki

Padova — Triestina 2:0 (1:0)

PADOVA: Buso, Marin, Panisi; Collavini, Chiodi, Gatti; Dal Pozzolo, Modonese, Zandoli, Fraschini, Filippi, Galassi, Boscolo.

TRIESTINA: Colovatti, Martinelli, Moretti; Del Piccolo, D'Eri, Pestrin; Braico, Loppoli, Ciclitira, Scala, Fregonese (po 44. min. Campana). D'Ambrogio.

SODNIK: Grassi (Albenga).

STRELCA: v 43. min. Modonese, v 48. min. Zandoli.

Triestina je v Padovi zopet začela z medlimi nastopi in je izgubila tekmo, katero bi lahko samo z nekaj več pazljivosti izenačila; Padova je namreč zaigrala korektno, a tudi precej brezbrižno saj si je s porazom v Reggio Emilii zapravila možnosti za napredovanje.

Tekma se je res razvijala precej zaspano in kazalo je, da se bosta moštvi razšli brez gola, ker vratarja, kljub nekaj dobrim prodorom na obeh straneh, nista bila nikoli v nevarnosti. Proti koncu polčasa pa je trzaška obramba napravila hudo napako: D'Eri in Martinelli nista prestregla povsem nevarne žoge in Modonese jo je z lahkoto porinil v mrežo. Kot da to ne bi zadostovalo pa je v začetku drugega polčasa Colovatti zgubil že prijeto žogo in Zandoli je rezultat povišal. Vsaka reakcija je bila tedaj zaman. Ciclitira je bil sicer zelo aktiven, zmanjkala pa mu je že v 44. min. pomoč Fregoneseja, ki se je poškodoval in je prepustil svoje mesto Campani. Tudi Loppoli tokrat ni našel pravega položaja, Braico in Scala pa sta bila na sredini igrišča popolnoma negativna. Kljub temu je Ciclitira v 80. min. izsilil prekršek v kazenskem prostoru, Del Piccolo pa je streljal enajstmetrovko na ogvir vrat, tako da je lahko obramba tudi tokrat preprečila zadetek.

V splošnem je Triestina še enkrat dokazala, da je med glavnimi kandidati za izpad, in to predvsem zaradi nezanesljive obrambe, ki sicer v večini primerov zaustavi nasprotnika, a vsako nedeljo zagreši vsaj eno ali dve napaki. Če pomislimo, da bo na koncu prvenstva odločal v primeru enakega števila točk količnik, pa vidimo, da je položaj Triestine v tem pogledu povsem brezupen.

* * *

Reggiana je z odločno zmago nad Piacenzo napravila odločilen korak proti končni zmagi; temu je pripomogel tudi delni spodrsljaj Alessandrie, ki je v Solbiate Arnu s težavo rešila točko. Glede na to, da sta vodeči ekipi v svojem mrtvem teku precej zanesljivi pa je zgubljena točka za «sive» lahko usodna.

Če se je na čelu lestvice nekoliko zjasnilo, pa vlada na dnu popolna zmešnjava, ki se žal razvija samo v škodo Tiestine. Verbania, ki je trenutno na «vročem», osemnajstem mestu, je v Trentu ponovila podvig Triestine in je odščipnila utrujenim domačinom točko. Tudi Pro Patria je izkoristila ležerno igro že rešene Venezie in si zagotovila dve dragoceni točki. Derthona pa je prekinila pozitivno serijo Sottomarine in s tem napravila velik korak naprej. Poraz so okusili tako samo Triestina, Piacenza in Rovereto (ki je klonil v Trevisu). Razvidno je, da skoraj vsa moštva izkoriščajo vsako priložnost, da bi odnesla kakšno točko, in to je glede na veliko število že rešenih moštev sad pazljivejše in borbene igre. Prav zato pa je bodočnost Triestine, ki tudi ob takih priložnostih plačuje napake svoje obrambe, zelo mračna. V nedeljo bo v Trstu nastopil Solbiatese, ki je proti močni Alessandrii prikazal odlično kondicijo. Če Trzačanom ne bo uspelo zmagati, bo lahko zanje že naslednje kolo usodno, kajti Truantu se je med poškodovanimi priključil zdaj še Fregonese, tako da bo zmaga pravi problem.

uk

V ženski promocijski ligi

Sovodnje tokrat slabše

Corridoni — Sovodnje 3:0 15:5, 15:13, 15:8)

SOVODNJE: Krašček, Butkovič, Marušič, N. in S. Devetak, L. N. in A. Petejan, Batistič, A. in M. Tomšič.

Mlade Sovodenjke so v prvi tekmi povratnega kola klonile igralkam iz Št. Petra ob Soči. Slovenke so tokrat prikazale slabšo odbojko, poleg tega pa so zgrešile celo vrsto servisov. Samo v drugem setu so se uspešno borile, vendar jih je nenaklonjenost občinstva tako potrla, da so zgubile set, ko so že vodile z 10:4.

jo

IZIDI NAŠIH KOŠARKARSKIH MOŠTEV

PRVENSTVO NARAŠČAJNIKOV	
Ricreatori - Polet	74:23
Lloyd Adriatico - Bor	82:38
PRVENSTVO DEKLIC	
Interclub - Polet	28:23
MLADINSKE IGRE	
Polet A - Mivar	93:29

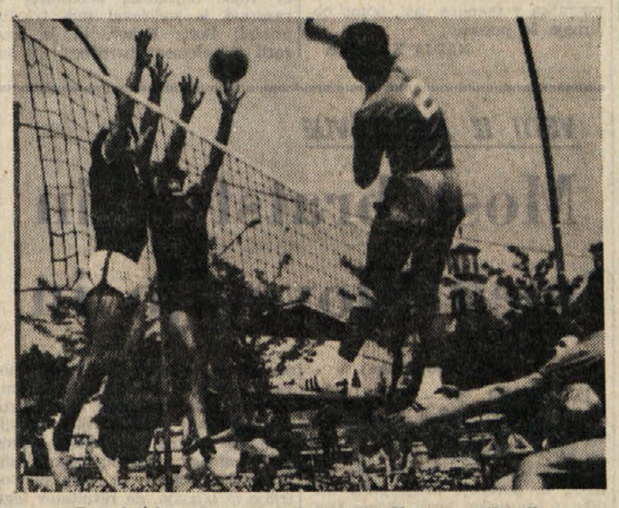

Z nedeljske tekme med Borom in Krasom v Zgoniku

V moški odbojkarski D ligi

Tudi Torriana premočna za Breg

TORRIANA — BREG 3:0 (15:10, 15:4, 15:6)

TORRIANA: Muner, Cergna, Vittori, Ballaben, Covini, Zanolla, Catano, Covini.

BREG: Grgič, Dino in Franko Lovrihа, Škrinjar, Boris Svetina, Valter Žerjal.

Sodnika: Vaccari in Linico.

Moška šesterka Brega je doživela v nedeljo v Gradišču hud poraz, kar tudi priča razmerje v točkah posameznih setev. Dolinčani nimajo za ta poraz nobenega opravičila. Njihova brezbrižnost in malomarnost sta zakrivili ponoven neuspeh. Torriana je namreč igrala zelo slabo, posebno v napadu, kjer je bila zelo šibka. Da so bili gostje zelo netočni dokazuje tudi dejstvo, da je bil najboljši igralec Brega, Škrinjar, ki je vidno šepal. Kljub poškodbi je bil edini, ki se je uveljavil v napadu, medtem ko so ostali zaigrali zelo slabo.

Graje vredno je tudi dejstvo, da se niso predstavili na igrišču nekateri igralci, ki so moštvu zelo potrebni. Tako so ostali Brežani praznih rok. Položaj na lestvici je posledica te neresnosti.

Kronika srečanja ne zasluži dosti besed. V prvem setu so gostje takoj povedli s 4:0, potem pa so dovolili Torriani da je nadoknadila zaostanek in osvojila set.

Tudi v drugem setu so Brežani vodili v začetnih potezah, potem pa so domači s tremi menjavami servisa dosegli 15 točk.

V tretjem setu je bila igra v začetku precej izenačena, a ko so se igralci Torriane zbrali in začeli nizati točko za točko, ni znal Breg odgovoriti. Domačini so tako osvojili tudi ta set.

S. R.

ZA PLAKETO LOJZETA KOKORAVCA-GORAZDA

Moška ekipa Bora odpravila Kras 2:0

BOR — KRAS 2:0 (15:9, 15:11)

BOR: S. Veljak, Plesničar, Pučka, Orel, Vodopivec, Uršič in Može.

KRAS: Drasič, Guštin, L. Milič, Budin, Vesnaver, Škrk, Simoneta.

Ob priliki odkritja spomenika padlemu partizanskemu učitelju Lojzetu Kokoravcu je bilo v nedeljo v Zgoniku srečanje med moškima odbojkarskima šesterkama Krasa in Bora. Tekma je veljala za plaketo, ki nosi ime po padlem učitelju, darovala pa jo je zgoniška občinska uprava.

Bor je stopil na igrišče v svoji najboljši postavi. Manjkal je le Klavdij Veljak, pri Krasu pa sta manjkala Živec in Persinger. Tekma ni bila preveč zanimiva, saj ekipi nista pokazali tega, kar v resnici zmoreta. V obeh setih je zmaga s precejšnjo lahkoto pripadla bolj izkušeni Borovi šesterki.

Tekma se je odvijala takoj po proslavi 26-letnice osvoboditve in ob robu igrišča je sledilo veliko število občinstva. Ob koncu srečanja je podžupan zgoniške občine in deželni svetovalec dr. Jan Godnič izročil plaketo kapetanu Bora Sergiju Veljaku.

VOK

AVTOMOBILIZEM

FRANCORCHAMPS, 10. — Pedro Rodriguez in Jackie Oliver sta osvojila avtomobilsko dirko v Francorchampsu s svojim avtomobilom vrste Porche 917. 1000 km dolgo progo sta prevozila s poprečno nitrostjo 249,069 km na uro. Na drugo mesto se je uvrstila posadka Siffert in Bell tudi z avtom vrste porsche. Odlično tretje mesto sta dosegla De Adamich in Pescarolo s svojo alfa romeo 33-3.

MOTOCIKLIZEM

SALZBURG, 10. — Italijan Giacomo Agostini je dvakrat zmagal na motociklistični dirki v Salzburgu. Svetovni prvak je bil prvi na cilju v kategoriji 500 in 350 ccm. Ta dirka je bila veljavna za naslov svetovnega prvaka. Veliko presenečenje je pripravil Italijan Silvio Grassetti, ki je bil prvi na cilju v kategoriji 250 ccm z motorjem vrste MZ. V kategoriji 125 ccm je prvi prispel na cilj Nieto v kategoriji 50 ccm pa De Vries.

TOTIP

1.	—	X
		X
2.	—	1
		2
3.	—	X
		2
4.	—	X
		2
5.	—	X
		X
6.	—	2
		2

KVOTE:
12 — 10.203.147 lir
11 — 392.428 lir
10 — 32.888 lir

OSTALE ŠPORTNE VESTI NA ŠESTI STRANI

usluge za denar in vzpostavljali zveze z jetniki.» Prebral je vrsto imen in iz šopa papirjev je vzel nov spisek.

«Tu so primeri nediscipline.»

General je z jeziljivim glasom listal naprej in od časa do časa prenehal in vprašal: «No, kaj mislite o tem človeku, gospod major?»

Wolf je kot struna napet sledil generalu in si skušal zapomniti vsako njegovo besedo, da bi se lahko pravilno opredelil za posameznika. Kadar je general obmolknil, je hitro povedal, ne da bi pomišljal:

«Bojazljivec. V vsaki akciji je zadnji, pomanjkanje hrabrosti pa bi rad nadomestil z narejeno predanostjo stranki in s ploho praznih besed.»

General pa je dodal: «Dober za Vzhod,» in si naredil pri imenu znamenje.

Prišla sta tudi do stotnika Knieckeja.

«Imeniten človek in odličen oficir, rojen vojak, sicer bi mu nekoliko več fantazije ne škodilo,» ga je pohvalil Wolf.

General je zadovoljno kimal: «Akcija, ki sta si jo zamislila in izvedla v Cerknem, je vojna umetnost. Čudim se tej kombinaciji. Študijsko sem proučil vaše poročilo. To je edinstvena, dolgoročna kombinacija misli in organizirane sile z bliskovito izvedbo. Kar žal mi je, da sem vas tiste dni prehudo stisnil v klešče. Šolski primer za utemeljitev pravilnosti dolgoročnega investiranja v agente s posebnimi kvalitetami. Krasno, občudovanja vredno!»

«Hvala, gospod general! Vaše priznanje mi vliva voljo do novih načrtov,» se je od zadovoljstva topil Wolf, hvaležen za veliko priznanje, ki ga bo še temeljito izrabil.

«Ne bojte se, Helmut. Vojne še ne bo konec. Rabim vas. Naj nama natočim! Pijva in preganjajva pomladni prehlad!» se je dahlo zasmejal general in dejal: «Ko sva ravno pri stvari, žal mi je tistih vaših ljudi, ki ste jih potem izgubili. V klavrnem položaju ste. Če bi vaš aparat deloval, nam ne bi uničili rudnika. Pobesnel sem. S krivci sem opravil takoj, na vzhodni fronti se pokore za svojo nebudnost in bedasto zaspanost.»

«Da, gospod general, edino primeren ukrep.

Tepca, ki ni še ponoči nesel poročila naprej, ker se je zbal nekaj strelov, so že spravili pod zemljo. Poglejte, kakšna malenkost in kako strahotne posledice. Rudnik popravljen in moji najboljši ljudje, na katerih sem vse gradil, ustreljeni. Da bi se človek zjokal,» je razlagal Wolf, general pa mu je pritrdil.

«Zavoljo tega prekletega rudnika sem se celo jaz osmešil pred vso evropsko javnostjo. Obravnavali so me v Berlinu. Nepogrešljive surovine za neka nova orožja. Naj gredo k hudiču, človek nima sto rok in ne more biti na tisoč mestih hkrati! Vi se mi smilite z menoj vred. Proučite ta primer do podrobnosti in mi poročajte!»

«Priznam, gospod general, v precej klavrni situaciji sem. Raziskujem. Vse je še v megli. Ne vem, kako je prišlo do toga. Njihova kontrašpijonaža je postala aktivna. Moja zaskrbljenost ni brez vzroka. Manjka mi sposobnih ljudi, manjka tako kot še nikoli.»

Wolfova malodušnost je prišla prav generalu, zato si ga je izposodil, kakor vedno, če je odkril šibko točko.

«Res, smilite se mi. Zdaj ste podobni propadlemu ribiču s strgano mrežo in praznim trebuhom. Velikanska riba se je morala zapoditi v vašo mrežo, polno sardel, ki ste jih že prodali na trgu, in vam jo je razcefrala in uspešno pobrisala,» se je ponorčeval cinično general. Dražil ga je še naprej, kot bi s palico drezal tigra v kletki. «Kaj boste napravili Wolf, ko bomo zahtevali od vas, in to že danes ali jutri, da nam daste ribe, ki smo vam jih že plačali?»

Zdaj se Wolf ni mogel več vzdržati. «Oprostite, gospod general. Ribja sezona ni vsak dan, kot ni vsak nedelja. Mreža je bila amortizirana in napravili bomo novo, boljšo. Nastavil jo bom somu, ki jo je raztrgal. Ko se bo ujel, pa vam ga bom serviral garniranega.»

«Me veseli, da vas to žge. To dokazuje, da vest in ponos pri vas še živita. Sicer pa imate tolažbo. Kakor mi je znano, vaš glavni adut še ni padel iz rok. Lepotica, ki ste jo pred menoj prikrili, še vedno obstaja.»

«O njej nimam pravih podatkov. Toda vključil sem jo in pričakujem, da bo prišla na položaj, kjer jo bom najkoristneje uporabil. Svoje pa je doprinesla.» Za vsak primer je imel pripravljeno, kaj se bo zlagal o Aninem delu. Prižgal je cigareto, nekajkrat potegnil in skušal speljati razgovor v manj nevarne vode. Zato je skušal tarnati: «Veste, gospod general, težava je z ljudmi. Vse manj se more človek nanje zanesti. Vse teže je zbrati kaj primernega. Slabši ljudje, težje naloge.»

«Res je, ljudje odločajo vse .Treba je znati ravnati z njimi. Mene posnemajte, Helmut. Ljudi je treba držati v strahu in negotovosti. Čim bolj se boste surovo vedli in več zahtevali, tem bolj vas bodo spoštovali. In s tem bo prišla tudi pokorščina. Sicer je tako: človek je najbolj nezanesljiv adut v tej neumni igri, ki se imenuje življenje. O človeku nekaj približnega vemo, kaj je bilo z njim. Nekaj več, kaj toda kaj bo je z njim danes, jutri, ne vemo. Le eno je jasno: pred človekom si na varnem le tedaj, kadar si zakopam dva metra pod zemljo.» Cinično se je

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 95 823

Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej, polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. V SFRJ posamezna številka v tednu in v nedeljo 80 par, mesečna 14 din, letna 140 din.
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 11. maja 1971

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana. Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Odgovorni urednik Stanislav Renko Izdaja in tiska ZTT - Trst

V SOBOTO V ŠVICARSKEM MESTU ORBE

Beneški Slovenci otvorili svoje društvene prostore

Rekonstruirali so tipičen vaški ambient iz Beneške Slovenije

ORBE (Švica), 10. — V soboto je Društvo slovenskih izseljencev Beneške Slovenije uradno odprlo svoje prve društvene prostore v Švici, točneje v kraju Orbe, nedaleč od Lausanna.

Kljub živahnemu delovanju, o katerem smo občasno podrobno poročali, društvo zaradi finančnih težav do sedaj ni razpolagalo s svojimi prostori. Morda se bo kdo spraševal, zakaj so člani društva pripravili svoje društvene prostore prav v Orbeju, če ima pa sekcije v najrazličnejših mestih in trgih, ki so vsekakor važnejša središča od malega mesteca nedaleč od Ženevskega jezera. Začeti bi morali pri sami ustanovitvi društva. Pobudnik je bil sedanji tajnik Dino Del Medico ki že več let živi v Yverdonu, kjer je bil do sedaj tudi uradni sedež društva. V Orbeju pa živita predsednik društva Marko Petrič in blagajnik Silvio Feletič. Te tri osebe sestavljajo tudi predsedstvo društva skupaj s posameznimi predsedniki raznih sekcij. Člani društva so od same ustanovitve društva iskali stike z beneškimi Slovenci, ki so živeli v raznih švicarskih kantonih. Kjer je živela le nekoliko bolj številna skupina Slovencev, so ustanovili tudi sekcijo društva, ustanovni člani pa so le živeli v Yverdonu in Orbeju, kjer so okoli sebe zbrali še kar precejšnje število rojakov. Zaradi tega so prav ustanovitelji začeli iskati tudi primerne prostore, katerih glavna lastnost naj bi bila «cenenost».

Lani so v Orbeju našli manjše pritlično stanovanje. Najeli so ga, denarja za popravila pa ni bilo. Zaradi tega so se zmenili, da bodo kar sami uredili prostore. Z vztrajnim in s potrpežljivim delom so najprej popravili zidove. Na srečo je bil med njimi tudi zidar, ki je vodil delo. Mizarju je medtem prišla odlična zamisel. Ena soba naj bi bila zares namenjena uradu, druga pa naj bi bila povsem enaka beneškim izbam. Poiskali so primernih hlodov, jih zrezali in opilili, ter obdali vse stene z lesom. Iz hlodov so še izdelali mizo in stole, v kot pa so postavili za drugo mizo prevrnjen sod. Ob straneh so še postavili stare beneške luči, ki so jih seveda popravili in jim dodali električne žarnice, sobo pa so še opremili z najrazličnejšimi domačimi predmeti, ki so jih med poletnimi počitnicami lahko iztaknili v domačih vaseh: na zidovih so obešeni že omenjeni «lumini», stara violina, «panoče», majhen «koš», «rablje», «matika» in «pikon», z oken visijo kravji zvonci, na policah pa ležijo še sodič z vinom, «solnjak», «malen za kafe» in «capres» (likalnik). Predsednik nam je zaupal, da manjka še star kolovrat, ki ga je sam prinesel od doma. Mora ga samo malo popraviti, nakar ga bodo postavili v še prazen kot beneške sobe. Prijetno domače vzdušje torej prevzame človeka, ki stopi z ulice v preprosto švicarsko hišo in po nekaj korakih skozi moderno opremljen urad, na stenah katerega so slike, ki so jih tržaški slikarji darovali Društvu — potem pa zaide v tipično beneško «kamro». V kotu seveda ne manjka steklenica dobrega vina s kozarci, člani društva pa niso pozabili niti na zavesice na simboličnih oknih, zavese, ki so jih celo sešile Švicarke, žene naših izseljencev.

Po ogledu prostorov so se vsi navzoči zbrali v «hotel De la Charrue». Med gosti smo opazili prefekta iz Orbeja Nichola, predstavnika občinske uprave Brechona, predstavnike italijanskega konzulata v Lausannu dr. Volanteja, iz zamejstva pa so bili navzoči: poslanec Albin Škrk, tajnik SKGZ Darij Cupin in predsednik društva «Ivan Trinko» iz Čedada Izidor Predan. Prisotni so bili seveda tudi predstavniki furlanskih izseljenskih organizacij «Colonne Libere», «Pal Friul» in «Fogolar Furlan» iz Fribourga, predstavnik ACLI iz Ženeve in zastopnik posameznih sekcij društva. Poudarili bi, da so bili vsi ti predstavniki izredno mladi ljudje, najstarejši še nima 40 let.

Prvi je spregovoril tajnik Del Medico, ki je prebral telegram povabljencev, ki jim druge obveznosti niso dovolile, da bi bili navzoči pri odprtju prostorov — kot deželni svetovalec Štoka, Lavriha ter predstavniki organizacije ALEF in ERAPLE (ACLI) — nato pa še priložnostne telegrame predsednika konzulte za izseljenstvo Stopperja ter predsednika deželnega odbora Berzantija.

Uvodni govor je prebral predsednik Petrič, kateremu so sledili vidnejši že omenjeni gostje s pozdravi in predstavniki društva Ado Kont, Elio Vogrič in Remigio Topatič z daljšim pregledom raznih izseljenških problemov.

Ob zaključku uradnih govorov so se navzoči zadržali ob prijetnem razgovoru in kozarčku do večerje, po kateri so izseljenci iz bolj oddaljenih krajev morali odpotovati.

O vsebini posameznih govorov, katerih glavna tema so bili seveda problemi izseljenstva in možnost povratka v domače vasi, bomo obširneje še poročali.

NADJA KRIŠČAK

V NADALJEVANJU KONGRESA KNJIŽEVNIKOV V PIRANU

Živahna debata na nedeljski okrogli mizi

Mednarodni kongres književnikov v Piranu se je nadaljeval v Rovinju z debato za okroglo mizo. Debato je vodil hrvatski pisatelj in literarni kritik Antun Šoljan, naslov teme pa je bil: Pisanje kot negacija smrti in niča ter Trajnost kot kriterij vrednosti. Na čast udeležencem kongresa je zvečer priredil sprejem v Luciji predsednik izvršnega sveta Slovenije Stane Kavčič.

V nedeljo pa je bila na sporedu prva okrogla miza z naslovom: Pisanje kot subjektivni izraz ali kot sredstvo moralne in socialne akcije. Debato je vodil znani avstrijski književnik in esejist Ernst Fischer. Zanimiva sta bila zlasti prispevka nemškega pisatelja Böllа o svobodnosti literature ter sovjetskega pisatelja Dimšica, ki je poudaril, da ne bi smeli dovoliti revanzistične in vojno-hujskaške literature. V razpravi je sodeloval tudi tržaški pisatelj Boris Pahor, ki je opozoril na element narodnosti v sodobni literaturi. Ko je pozneje predstavnik emigrantskega centra PEN kluba Brugel dokaj ostro nastopil proti sovjetskim stališčem, ga je predsedujoči Fischer opozoril, da tak način razprave ni zaželen ter pozval vse udeležence na strpnost.

Včeraj je sprejel udeležence kongresa tudi predsednik obalnega sveta Miro Kocjan. V krajšem nagovoru je poudaril zadovoljstvo prebivalstva slovenske obale, da so sloviti književniki iz raznih krajev sveta izbrali za svoj kongres prav te kraje. Dejal je da vsa naša javnost, in tujina, z zanimanjem sprejema debate za okroglo mizo o temi: zakaj pišemo. To je tema, ki širinsko in globinsko zajema bistvo pisateljeve vloge in naloge. Književniki so avantgarda v kulturi, kultura pa je gibalo za uveljavljanje čedalje bolj tesnih, odkritih, enakopravnih in naprednih odnosov med ljudmi, med narodi vsega sveta.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Most bratstva in enotnosti med Slovenijo in Hrvatsko

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 10. — V nedeljo je bila v Metliki v Beli krajini zelo pomembna slovesnost. Na re ki Kolpi, ki je mejna reka med Slovenijo in Hrvaško, so izročili prometu nov most, ki povezuje kraje okoli Metlike s hrvaškimi kraji občine Ozalj. V resnici pa pomeni ta most izredno pomembno prometno zvezo med Slovenijo in Hrvaškim Primorjem, Plitvicami in drugimi predeli Hrvaške. Na proslavi v Metliki se je zbralo veliko število ljudi iz obeh strani Kolpe. V imenu SR Slovenije je na slavnosti govoril podpredsednik republiškega izvršnega sveta Tone Tribušon, hrvaško stran pa je na proslavi zastopal član izvršnega odbora predsedništva Zveze komunistov Jugoslavije Mika Tripalo. Tripalo je v govoru med drugim dejal, da pomeni ta most «Bratstva in enotnosti» kot ga imenujejo, samo skromen prispevek k stoletnemu sodelovanju med hrvaškim in slovenskim narodom. Ta most pomeni skupaj z drugimi načrti za prometno povezovanje med Hrvaško in Slovenijo prispevek k uresničevanju poglavitnih pogojev za hitrejši gospodarski in družbeni napredek obeh republik. Tripalo je tudi na široko govoril o predvidenih ustavnih spremembah v Jugoslaviji in poudaril, da pomenijo te spremembe korak bliže k uresničevanju ciljev revolucije in da bodo z njimi v Jugoslaviji še bolj okrepili enakopravnost vseh narodov in narodnosti. Cilj vseh sprememb je po besedah Tripala v tem, da uresničijo tako jugoslovansko politiko, ki bo vase vgradila življenjske interese delavskega razreda celotne Jugoslavije in življenjske interese vseh narodov Jugoslavije.

D. KOŠMRLJ

Štetje v Avstriji

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na koncu svoje izjave dr. Zwitter omenja, da so bila do sedaj v Avstriji že 4 štetja, za katera so uradni krogi navajali najrazličnejša mnenja in navodila glede občevalnega jezika. Pri današnjem štetju pa niso navedli nobene razlage. Zato dr. Zwitter meni v imenu Zveze slovenskih organizacij «da tako ljudsko štetje ne more služiti kot osnova za reševanje odprtih vprašanj naše narodne skupnosti in sta zato obe osrednji organizaciji naslovili tako za zveznega kanclerja, kakor na notranjega ministra, vlogo z zahtevo, naj oblasti že vnaprej potrdijo in izjavijo, da rezultatov tega ljudskega štetja ne bodo izkoristile kot podlago za reševanje odprtih narodnostnih vprašanj, kakor nam je bilo to zagotovljeno leta 1951 in leta 1961. Ker nismo prejeli na naše vloge nobenega odgovora, je Zveza slovenskih organizacij na Koroškem že uradno izjavila, da že vnaprej odreka veljavnost in priznanje vsakršnim iz kakršnekoli izjave pri ljudskem štetju izvirajočim zaključkom o narodnostnem stanju na Koroškem in da zlasti rezultati ljudskega štetja ne morejo služiti kot podlaga za reševanje odprtih vprašanj člena 7 državne pogodbe.

Predstavniki mladinskih organizacij, slovenskih visokošolcev na Dunaju, skupine okoli glasila «Kladiva» in drugih pa izjavljajo:

«Po avstrijski državni pogodbi je slovenščina na Koroškem enakopravna nemščini, se pravi da je drugi deželni uradni jezik, seveda samo na dvojezičnem slovenskem področju. Kakor vse druge državne in deželne tiskovine pa tudi popisni formularji za ljudsko štetje niso slovenski oz. dvojezični. Zaradi tega so slovenski študentje naslovili na pristojne organe pismo, v katerem sprašujejo po dvojezičnih polah. Hkrati je to pismo tudi protest proti neupoštevanju zakonov. Ker dvojezičnih formularjev ni, bomo popis zavrnili. Seveda to ni kaka masovna akcija, ker pač le nekaj ljudi zadostuje za tak precedens. Tvegamo tudi kazen v višini do 30.000 šilingov ali pa do 6 mesecev zapora. Ampak državna pogodba velja kot pravna osnova še vedno več kot kak sekundarni zakon ,v tem primeru zakon o ljudskem štetju. Če bodo oblasti res dovolile, da pride tako daleč, bomo šli do zadnje instance; s tem pa se bodo oblasti dokončno same razkrinkale.

V tej zvezi je zanimivo, da so zvezni organi za sezonske, tujske delavce iz Jugoslavije in Turčije pripravile popisne pole v materinem jeziku. Hrvat iz Jugoslavije na primer bo dobil popisno polo v hrvaščini, Hrvat iz Gradiščanske pa, kjer živi hrvaška manjšina, je ne bo dobil. Pri tem se ni več mogoče izgovarjati, češ to tehnično ne gre, ker kompjuterji ne delajo tako. Tukaj gre za načrtno diskriminacijo nacionalnih skupnosti v Avstriji, za diskriminacijo z najvišjih državnih uradov. Eden od vzrokov je tudi, da so tujski delavci za avstrijsko gospodarstvo nujno potrebni, nacionalne manjšine pa, ki živijo v gospodarsko najbolj nerazvitih predelih Avstrije, so kvečjemu lahko rezervoar za poceni delovno silo.

RADIO TELEVIZIJA

TOREK, 11. MAJA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.10 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Trobentač Al Hirt; 12.10 «Pratika»; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Casamassimov orkester; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Komorni koncert; 19.00 Otroci pojo; 19.10 Zgodbe iz življenja v ladjedelnici; 19.25 Zbor Srečko Kumar iz Velikega Repna; 19.40 Glasbeni best-sellerji; 20.00 Šport; 20.35 Operna glasba; 22.55 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Juke box; 16.00 Radijska igra.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.00 14.30, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 7.10 Glasba za dobro jutro; 8.45 Oddaja za otroke; 9.15 Folklorna glasba; 9.30 «20 tisoč lir za vaš spored»; 10.22 Glasbeni intermezzo; 10.30 Poslušajmo jih skupaj; 11.00 Operna glasba; 11.45 Popevke; 12.00, 12.45, 13.07 Glasba po željah; 14.15 Slovenski ansambli; 14.40 Zabavne glasbe; 15.00 Spored RL; 15.30 Za mlade poslušalce; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Melodije za vsakogar; 17.30 Klasična glasba; 18.00 Ritmi za mlade; 19.30 Prenos RL; 22.15 Cocktail v glasbi; 22.35 Operetne melodije; 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.20 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Galerija melodrame; 12.31 Zabavni spored; 13.15 Off jockey; 14.00 Popoldanska oddaja; 16.20 Za vas mlade; 18.00 Plošča za poletje; 18.45 Sindikalna oddaja; 19.00 Plošče; 20.20 «Semiramida» - opera.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 15.30, 19.30, 22.30, Poročila; 8.40 Orkestri; 9.50 Radijska igra; 10.05 Plošča za poletje; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Plošča za poletje; 14.00 in 18.05 Kako in zakaj; 14.05 Plošče; 15.40 Enotni razred; 16.05 «Studio aperto»; 19.02 Spored s Pippom Baudom; 20.10 Nagradno tekmovanje; 22.40 Radijska igra; 23.05 Zabavna glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.45 Baročna glasba; 12.20 Pri izvoru melodrame; 13.00 Medigra; 15.30 Simfonični koncert; 17.35 Jazz; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.15 Dvořak in Smetana.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Glasba za orgle; 9.50 Indijska folklora; 11.00 Medigra; 12.05 Wagner: Siegfried; 13.30 Antologija interpretov.

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola; 9.35 Ansambel Avsenik; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Iz novejše slovenske operne literature; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Lepe melodije; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Glasbena tribuna mladih; 14.30 Orgle v ritmu; 14.40 Mladinska oddaja: «Na poti s kitaro» 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Jože Falout; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 «Rad imam glasbo»; 17.10 Popoldanski simfonični koncert; 18.15 V torek nasvidenje!; 18.45 Pota sodobne medicine; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Minute z ansamblom Rudija Bardorferja; 20.00 Prodajalna melodij; 20.30 Radijska igra; 21.35 Lahka glasba; 22.15 Umetna glasba azijskega sveta; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 S popevkami po svetu.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Risanke; 13.30 Dnevnik; 14.00 Francoščina; 14.30 Nemščina; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17,45 TV za otroke; 18.45 Nabožna oddaja; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Kratki film; 22.15 Znanstvena oddaja; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.20 Barbara in Serge Reggiani.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 22.30 Poročila; 9.35 TV v šoli; 10.40 Ruščina; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 14.45 TV v šoli — ponovitev; 15.55 TV vrtec; 16.10 Angleščina; 17.45 E. Peroci: Nina in Ivo — I. del; 18.00 Risanka; 18.15 Obzornik; 18.30 Slovenski pop-pops; 19.05 Usposabljanje za samoupravljanje; 19.30 Starši in otrok; 19.40 Pet minut za boljši jezik; 20.35 «Pokrajina po bitki» — poljski film; 22.15 Likovni nokturno: Mihael Stroj.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

PO ZADNJEM KOLU PRVENSTVA 3. AMATERSKE LIGE

Nogometni moštvi Brega in Zarje se bosta morali srečati še enkrat

Bar Veneto — Breg 0:8 (0:3)

BREG: Ota (15. min. p.p. Favento), Posega, Čuk, Race, Vatta, Menardi, Zonta, Mikuš, Berdon, Vižintin Krmec.

KOTI: 5:0 za Breg.

Breg je v zadnji redni prvenstveni tekmi odpravil neresno ekipo Bar Veneta kar z 8:0. Kljub izdatni zmagi pa so «plavi» pokazali, da jim veliko igrišče povzroča težave, saj se niso razigrali tako, kot na manjših igriščih. Kljub temu pa je zelo dobro zaigrala srednja vrsta: Vižintin, Mikuš in Race. Pa tudi ostali so v glavnem opravili svojo nalogo.

Igra se je odvijala v glavnem v eno smer, saj je bil Breg ves čas v napadu. Goli so padali tako: v 20. min. Krmec, v 42. min. Zonta z glavo, 30 sekund kasneje zopet Krmec po Čukovi podaji: v d.p. v 20. min. Krmec, v 25. min. Vižintin, v 35. in 40. min. Mikuš ter v 42. min. Vižintin.

Sodnik je v drugem polčasu izključil kar tri igralce Bar Veneta.

LOMI

* * *

Zarja — Virtus 2:0 (1:0)

ZARJA: Turko, Bernetič, S. Križmančič, Primožič, Metlika, V. Križmančič, Pasqulis, Baldasin, Komar (Marc), Žagar in Kalc.

STRELEC: v 25. min, p.p. in v 30 min. d.p. Kalc.

Zarja je v nedeljo zmagala v odločilni tekmi z Virtusom in bo morala odigrati dodatno tekmo z Bregom, s katerim deli prvo mesto na lestvici. Domači so v Bazovici gladko odpravili Virtus z dvema goloma Kalca. Izid srečanja je bil zelo važen za Bazovce, a ti so se kljub temu večkrat zaprli v obrambo. Tudi pred nasprotnimi vrati so se večkrat zmedli in so igrali tehnično zelo slabo.

Zarja je skušala dobiti vajeti igre v svoje roke takoj v začetku tekme. Napade so vodili le posamezniki, niso pa bili sad skupne igre. Pri Zarji se večkrat dogaja, da si igralci ne podajajo žoge in skušajo kar sami preigrati nasprotnikovo obrambo. Poteklo je 25 minut preden so domači prvič pretresli nasprotnikovo mrežo. Kalc je dobil žogo in je s silnim strelom dosegel prvi gol. Nekaj minut pozneje se je dobro odrezal vratar Zarje, Turko, ki je z lepim posegom rešil svoja vrata.

V drugem delu srečanja je ostala igra na isti tehnični višini. Gostitelji so večkrat nevarno napadli. Drugi gol je dosegel Kalc, ko je sam preigral nasprotno obrambo in močno streljal v vrata. Zarja je imela še eno lepo priložnost v zadnjih minutah, a vratar Virtusa je ubranil lep Križmanov kazenski strel.

Zarja je tako osvojila dragoceni točki. Čaka pa jo še tekma z Bregom, ki bo določila zmagovalca tega prvenstva.

RAAL

* * *

Primorje B — Olimpija 1:1 (1:0)

OLIMPIJA: Kante, Perisutti, Trampuž, Blažina, Starc, Metelko, Rebula, Germani, Škoda, Tavčar, Kozlovič.

PRIMORJE B: Bukavec, Metlika, Štoka M., Bezin, Sardoč, Pertot, Ferluga, Ukmar, Černjava, Živec, Husu.

SODNIK: Marcolin iz Trsta.

STRELCA: 25. p. p. Husu, 7. d. p. Rebula.

Srečanje med Olimpijo in Primorjem B je bilo na zelo nizki tehnični ravni; obe ekipi so le z veliko težavo pokazali kaj pozitivnega. Saj vsi čutijo pomlad in konec prvenstva se hitro bliža, niti Olimpija niti Primorje B pa nimata velikih ambicij. Z osvojeno točko je vsekakor lahko bolj zadovoljna ekipa iz Gabrovca, saj se je še kar zadovoljivo uvrstila, tudi gleda na to, da je to njeno prvo leto delovanja. Od druge ekipe Prosečanov smo pričakovali nekaj več, nastopila pa je spet v dokaj okrnjeni postavi. Sodnik je poleg vsega izključil Metliko, tako da je Primorje moralo igrati v desetih.

Kot smo rekli že v začetku, ekipnista pokazali kdove kaj. Olimpija je bila v obrambi precej negotovanjen napad pa se je le malokrat uveljavil. Obramba Primorja je sklonela na Bezinu, ki je bil zelo zanesljiv, drugi pa so nekoliko razočarali. Netočna in dokaj improvizirana je bila tudi sredina igrišča, napadalci pa so bili zelo neprodorni.

S takim sistemom igre gotovo ni bilo pričakovati zanimive tekme. Za oba zadetka pa so morda bolj krivi branilci kot zaslužni napadalci.

V 25. min. Černjava streljal v vrata, vratar odbije, žoga prileti do Husuja, ki brez težav spravi usnje v mrežo. V drugem polčasu izkoristi Rebula zmedo v kazenskem prostoru Primorja in postavi dokončni izid 1:1.

B. R.

* * *

S. Lorenzo — Juventina 1:1 (0:1)

JUVENTINA: Gergolet, Faganel, Zin, Rupil, Nanut, Tabaj, Makuc, Klaučič, Ferletič, Marvin, Sirk.

STRELCA: v 19. min. p.p. Tabaj iz enajstmetrovke; v 4. min. d.p. avtogol Rupil.

Nedeljska tekma v San Lorenzu s tamkajšnjo enajsterico je bila na Štandrežce odločilna, kajti od nje je bilo odvisno napredovanje v višjo kategorijo. Važnost srečanja popolnoma odraža prizadetek, s katero so igralci Juventine odigrali to srečanje. Istočasno je tudi San Lorenzo skušal v tej zadnji tekmi prvenstva pokazati svoji publiki zadnjo zmago, ne glede na to, če bi jo dosegel na lojalen način ali z nekorektno igro. Njegova želja po uspehu je v 15. min. p.p. privedla do izključitve levega krila S. Lorenza in Makuca od Juventine, ki sta se spoprijela zaradi stalnega izzivanja furlanskega nogometaša, tako da ju je sodnik po pravici izključil. Skrajno napetost te tekme dokuzuje še ena izključitev, ki je zadela branilca San Lorenza, ki sicer v 25. min. d. p., ker je napadel Klaučiča.

Prvi polčas je označevala obojestransko zmedena in nekoordinirana igra, medtem ko je v drugem polčasu Juventina pospešila tempo, koordinirala akcije, se zbrala in pokazala lepo igro. Uspelo ji je držati v šahu S. Lorenzo mnogo bolje, kakor ji je to uspelo v prvem delu igre, čeprav je prav v 19. min. prvega polčasa dosegel gol Tabaj iz enajstmetrovke. Juventini je bila priosjena, ker so nasprotniki Sirka podrli prav pred vrati, ko je skušal zabiti gol.

Avtogol Rupila, ki je nehote usmeril žogo v lastna vrata, je prinesel San Lorenzu izenačenje, ki ga s svojo igro ni zaslužil. Da je Juventina v drugem polčasu vodila igro, dokazuje tudi Ferletičeva samostojna akcija v 35. min., ko je izigral dva branilca, priklical vratar vratarja in se mu izognil. Podal je dalje Sirku, ki je pognal usnje v prazna vrata, a gol ni bil priznan.

Ekipa San Lorenza je bila tokrat sestavljena iz starejših, bolj izkušenih igralcev, a so se, prav pričakovanju, precej slabše vedli, kakor pa njihovi mlajši tovariši, katere smo imeli priliko že videti, niso jih dosegali ne po načinu igre ne po korektnosti.

* * *

Piedimonte — Sovodnje 1:1 (0:0)

PIEDIMONTE: Zago, Scariotti, Giotto, Špacapan, Castelli, Medeossi, Sossol, Spazzali, Eremondi, Kodermac, Continuo.

SOVODNJE: Tomazin, Florenin, Kuzmin, Černe, Bevilacqua, Montič, L. Tomšič, Dužman, Marsič, Petejan, E. Tomšič.

STRELEC: Kodermac.

Sovodenjci so v zadnji prvenstveni tekmi odločali, kdo bo osvojil prvenstvo. Igrali so namreč proti podgorski ekipi Piedimonte, ki se je borila za naslov prvaka skupno z Juventino. Gostje so igrali zelo odločno in borbeno. Kljub dobri igri pa so tekmo zgubili. Domačini so zasluženo zmagali, ker so igrali tehnično zelo dobro.

Dobro razpoloženi Sovodenjci so z umirjeno igro odbijali nasprotnikove napade. Tekma je bila do konca zelo napeta in izid je bil nezanesljiv. Tokrat je bil najboljši Černe, ki je večkrat prestregel nevarne žoge.

Domačini so stalno pritiskali na sovodenjska vrata a Tomazin se je dobro odrezal. Kodermac je dvakrat zadel prečko, tretjič pa je zgrešil in je desegel odločilni gol.

V 1. IN 2. AMATERSKI NOGOMETNI LIGI

Kljub zmagi v zadnjem kolu se ekipa Primorja ni rešila

Primorje A — S. Canzian 2:0 (1:0)

PRIMORJE: Canciani, Visintin, Bukavec, Lipott, Fontanot, Del Bene, Barnaba, Puntar (32. d. p. Malusa), Rustja, Germani, Verginella.

S. CANZIAN: Pellis, Zantomio, Flaborea, Boscarol, Minin E., Indri, Tonut, Capello, Minin A., De Fabris (Bonazza), Pacor.

SODNIK: Tarantino iz Gorice.

KOTOV 16:3 za Primorje.

STRELCI: Verginella v 44. min., Rustja v 5. min. d. p.

V poslovilni tekmi letošnjega prvenstva 2. amaterske lige je enajsterica Primorja slavila čisto zmago, kljub temu pa, zaradi slabšega količnika golov, bodo morali Prosečani prihodnje leto nastopiti v nižji ligi.

Prosečani so se vrgli v borbo z vsem srcem, našli pa so v mladem vratarju S. Canziana, Pellisu skoraj nepremagljiv zid. Poleg tega pa je dvakrat žoga priletela v prečko, enkrat pa so jo zavrnili kar na sami črti. Skratka, z nekoliko več športne sreče, bi lahko domačini prišli do izdatnejše zmage, ki bi jim zagotovila obstanek v ligi. Mnenja so sicer v proseškem taboru deljena, večina pa meni, da je treba izpad pripisati slabemu začetku prvenstva. V 15 tekmah so namreč «rdeče - rumeni» osvojili le 8 točk, v drugih 11 tekmah pa so le istržili 11 točk.

Če se vrnemo k nedeljski tekmi, naj omenimo, da so bili Prosečani trdno odločeni, da bodo zmagali. Njihova premoč je bila vidna takoj v začetku, saj je v obrambi ohranilo Primorje mirno kri, sredina igrišča pa je kar zadovoljivo zalagala napad s koristnimi žogami. Svoje premoči pa domačini niso znali izkoristiti do konca prvega polčasa in začetka drugega; vsi so bili že prepričani, da je rešitev zagotovljena, ko je prišla vest iz Tržiča, kjer je igral neposredni tekmec za obstanek CRDA, da so tudi oni zmagali in sicer z rezultatom 3:1, ter se tako rešili, zaradi boljšega količnika v golih (en sam gol razlike)).

Kratka kronika: v 12. minuti Primorje doseže kot, strelja Puntar, Rustja udari z glavo, vratar je premagan, na sami črti pa reši nasprotni branilec.

5 minut kasneje zadene Germani prečko, isto se zgodi nekaj časa potem tudi Lipottu. V tem delu igre sodnik tudi spregleda enajstmetrovko.

V 44. min končno Primorje preide v vodstvo: Lipott izvede prosti strel, žoga prileti do Verginele, ki jo usmeri v mrežo: 1:0.

V peti minuti drugega polčasa Rustja podvoji vodstvo Primorja in postavi dokončni rezultat 2:0.

Ves trud celotnega prvenstva se je tako izjalovil zaradi enega samega gola. Vse polemike, ki so po koncu tega prvenstva nastale na Proseku, društvu ne morejo koristiti, zato je upati, da bo prevladal športni duh. Sedaj pa na delo za prihodnjo sezono.

B. R.

* * *

Cremcaffè — Vesna A 6:0 (3:0)

STRELCI: p.p. v 25. min. in 26. min. Meton, v 35. min. Fonda, d.p. v 7. min. Russo, v 10. min. Meton, v 45. min. Fonda.

Postavi:

CREMCAFFE': Bandini, (Manfredi), Pregarc, Maurich, Cuccari, Ellini, Polli, Peri (Del Bianco), Fonda, Meton, Angileri, Russo.

VESNA: Bogatec (Tretjak), Verzier (Mongardini), Ridolfo, Skrem, Zoffoli, Barbiani, Sulčič, Tence, Finotto, Milič, Antonini.

SODNIK: Clinez (Cormons).

Prvenstvo prve kategorije se za Vesno klavrno bliža h koncu. Križani so v soboto odigrali tekmo s tržaško enajsterico Cremcaffè in so doživeli drugi najbolj pekoč poraz v tem «nesrečnem prvenstvu». Cremcaffè je namreč nasul kar šest golov kriškim nogometašem, ki že od vsega začetka niso mogli zaustaviti razigranih nasprotnikov. Ti so namreč živahno začeli in so v 25. min. povedli z neustavljivim Metonom, ki je dosegel kar tri gole v tem srečanju. Kot se je pripetilo v prejšnjih tekmah, so tudi tokrat, po dobljenem golu, kriški nogometaši popolnoma popustili, kar so seveda izkoristili domačini, da so v petih minutah zabili še dva gola. S tem je bilo praktično tekme konec.

V drugem polčasu se je Vesna vdala v svojo usodo in je vseskozi igrala podrejeno vlogo, tako da je bila za domačine še kar lahka naloga doseči tri gole. Zaman je bil Miličev trud, da bi uredil igro svojih. Tako v napadu, kot na sredini igrišča ni šlo in ni šlo od nog. Domačini pa so seveda še v večji meri izkoristili to zmedo in so stalno napadali.

Kaj naj bi še povedali o tej tekmi kot to, da se je moštvo že vdalo in zato igra brez zanosa in brez koncentracije.

Igralci in navijači nestrpno čakajo na konec tega slabega prvenstva.

B. I.

ODBOJKA

Moška promocijska liga
Gaja — Libertas Rocol 2:0
Ženska promocijska liga
Sokol B — Bor B 3:2
Inter A — Gaja 3:0
Prvenstvo dečkov
Gaja — ARC Linea 0:2
Mladinske igre — deklice
Bor — OMA B 2:0

ACEGAT - Prehod na metan

Z današnjim dnem dela v 16. coni

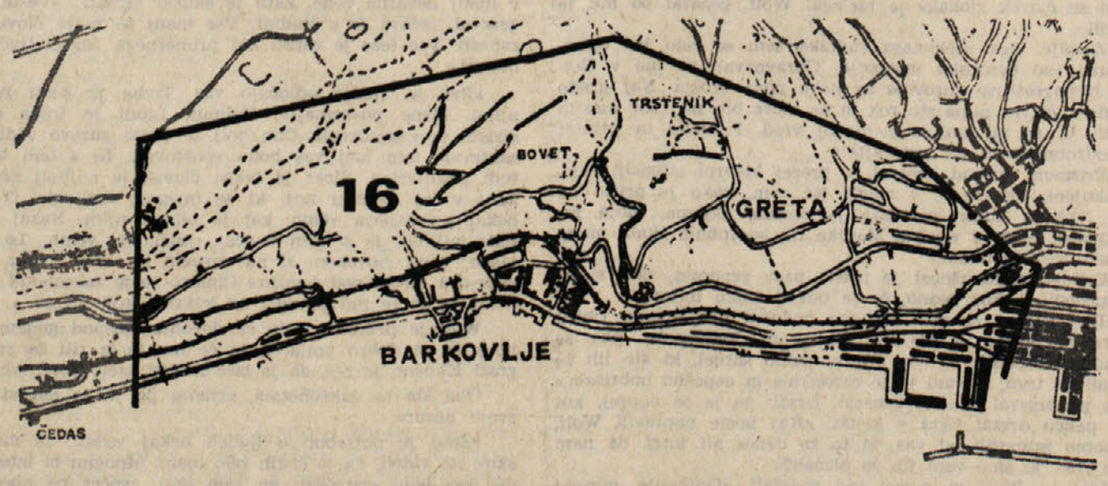

Za Občinami in za gornjim delom Rojana (Scala Santa in posamične hiše) bodo z današnjim dnem dela za metanizacijo zajela nadaljnja dva mestna predela in sicer Rojan in Greto.

Dopoldne vse do 12. ure se bodo vršili informativni obiski pri 3.150 potrošnikih tega področja, katerega meje so jasno razvidne na gornjem zemljevidu. Sicer pa so bili potrošniki o tem tudi pismeno obveščeni.

Okoli 12. ure bo v cevi plinske mreže tega področja puščen metan. Takoj zatem se bodo začela prilagoditvena dela na 3.851 plinskih napravah, dela, ki se bodo, če ne bo nepredvidenih motenj, zavlekla do sobote, 15. maja in to po vrstnem redu, ki bo sporočen neposrednim potrošnikom med že omenjenimi informativnimi obiski.

Potrošnike naprošamo, da v primeru, če niso zadovoljni z izvedbo del ali zaradi pravočasnosti del telefonirajo na naslednji dve številki:

750555 - 750272